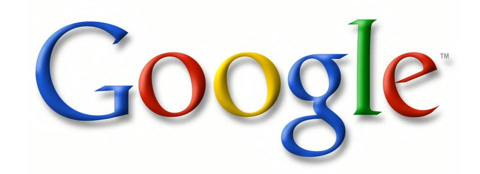
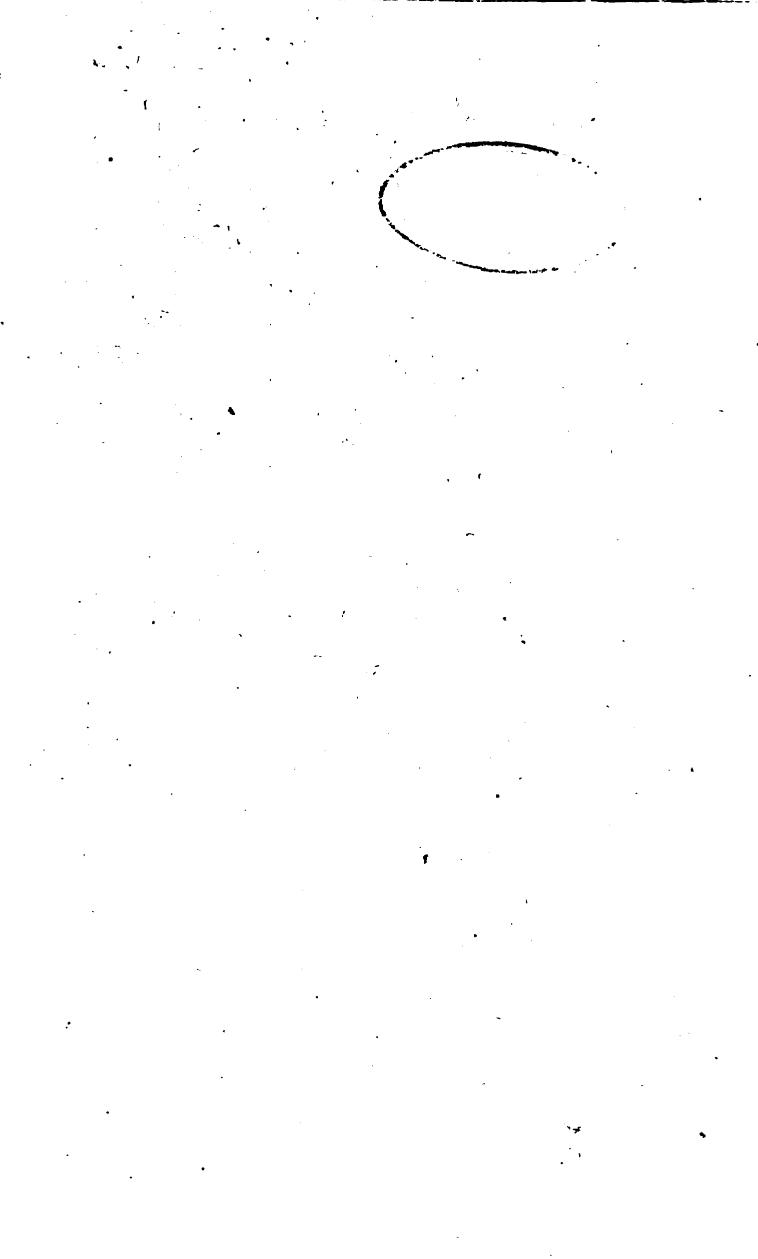
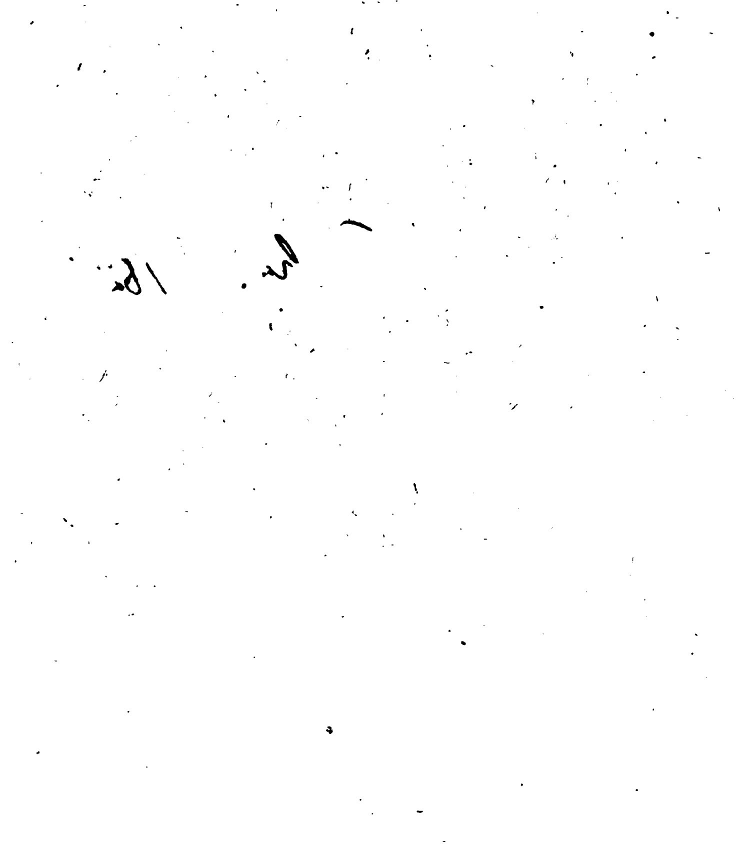

Slovo o polku Igorĕve.

СЛОВО

О ПЛКУ ИГОРЕВѢ.

SLOVO O PLKU IGOREVIE.

SLOVIANOM

LATINSKAGO PISMA.

Vierno v podlinnom jazycie, s чeskym i niemeckym prevodom.

Izdano

VIAЧESLAVOM HANKOJU.

V PRAZIE,

IЧDIVENIEM IZDATELEVYM.

1821

JEGO

VYSOKOPREPODOBIJU

JOSEFU

DOBROVSKOMU,

ЧLENU MNOGYħ UЧENYħ OBȣЧESTV,

SLOVIANSŦVA

PATRIARĦU.

PŘEDMLUWA.

Tato hrdinská pjseň gest z neystaršjch pamětj literatury Ruské (ku konci XII. wěku), kterauž hrabě Aleksij Mussin-Puškýn *léta* 1795 *našel a* 1800 *w Moskwě i s přeložením wydal. Geho Wznešenost Vice-Admiral* Šiškow, *wyložil a přeložil gi l.* 1805. 8. *nowo-ruským gazykem.* Iwan Siriakow *uwedl gi w stichy (werše)* St. Petrb. 1803. 8., Aleksandr Palicjn *w Charkowě* 1807. 8., N. Jazwický *St. Petrb.* 1812. 8., *gakož i* Iwan Lewitský *St. Petrb.* 1813. 8. *staro-ruskau měnau. Poslednj wydánj gest* Jakobem Požarským (*St. Petrb.* 1819. 4.), *genž gi znowa přeložil i wyložil, a přeloženj Mussin-Puškýnowo, i wyloženj Šiškowo proti swému postawil. Německým gazykem wyšlo prwnj přeloženj w Riže* 1803, *druhé pak w Praze* 1811 Josefem Müllerem.

Giž 1808 *přeložil pjseň tuto Prof.* J. Jungmann *a pozděgi* Rožnay *(we weršjch) w gazyk česky, přeloženj ta ale tiskem newyšla; i odwážil sem se w nj sám, a stawjm půwodnj text Slowanům latinského pjsma užjwagjcjm*

naproti českému, neboť se mi w Čechách gešté těsno zdálo, pročež rázprostraňugi se, možnáli, k Wisle a za Dunag!— Ohlédage se na weřegnost tu, držjm se wěrně půwodnjho spisu, abych starobylosti welebné wážnosti neugal; a že Národowé ti ku poznačenj některych zwuků, rozdjlných sobě pjsmen užjwagj, chtěge wšem zadost učiniti, wolil sem následugjcj:)*

Latinsko-Slowanské	Hřecko-Slowanské	Czeské	Polské	Illyrské	Charwatské	Krainské
ż	з	ž	z	z	z	s
q	ж	ž	ż	x	ʒ	sh
s	с	s	s	s	sz	ſ
a	ш	š	sz	sc	sh	ſh
c	ц	c	c	c	cz	z
q	ч	č	cz	cs	ch	zh
ħ	x	ch	ch	h	h	ch

Ku změkčenj pjsmen změkčenj schopných slaužj i bez punktjku (u Hřecko-Slowanském ь): ħ se arci umělci trochu

---

*) Dle nawrženj Dobrowského w Staroslow. Grammatice, která se práw (kyrillskau literau) we Wjlnĕ tiskne. — X. O. Kopczynski w Gram. Pol. Warsz. 1817, má z strany *ch* cos podobného.

rozkročilo, mělo býti tak auzké gako h. *Ozdobnost a rozeznanliwost těchto prostých tahů, gak pro tisk tak w psanj, Slowanštj Krasopisci bohdá wytwořj i zdokonalj.*

PRIPOMENUTJE.

Najvechma poradi vas, bratjó Prikodunajska, pristavio sam ovu pjesmu latinskiem slovima, nadajuchise, dajoj chete medju sviem ostaliem Slavenima Rimskog reda najbolje razumiti. Ovoje jezik praotacah vashih, kojimsu oni, preseljavajuchise iz bardah sadashnje Galicie priko Dunaj, josht govorili; i akoprem vech u polovini sedme stotine godinah brigove Slovinskoga ili Dalmatinskoga mora nadsidili, nishtanemanje ovoje (jedan) lipi pomnik jezika i duha dvanaestog stoletja, vridan svakog uvaxenja i sravnenja ne samo s jezikom vashim sadashnim, ali sa sviem slavenskiem odvitnicima. — Iz skrixali svarhu poloxenoj vidise, dasu Rusi i Serbli u pisanju jamachno srichnji, nego mi ostali Slaveni; jerbo sebi moramo nimacskim nacsinom udilj sugubenjem slovah, udilj rdjavima nadslovacima pomagati. Sveti Kirill dopunioje garcsku Alfavitu iz koptics-

kog i drugih jezikah, zashtobi nama zabranjeno bilo latinsku takojer dopuniti? Shto svakom rodu josht manjka n. p. Illyrici moglibi izvan spomenutog josht svoje ch (ћ) francuskim ç zlamenati, i tako mjesto noch (нoћ) prosto noç pisati. Kako prudnobi bilo, da Slaveni uzapadnoj cerkvi jedniem slovima pishu, poznava svaki, akobi i knjixnik nebio. — Shto najposli jezik mog pripomenutja gleda, nadam se dachu zadovoliti shtiocima svoim, koi pomisle, dasam Cseh nikada u Illyrii nebivajuchi, i dasam nikog u Pragu nenashao, kobi ovo popravio bio.

О ЯЗЫКУ И РУКОПИСИ.

Языкъ подлинника сей пѣсни величественъ и крѣпокъ, дѣлаетъ переходъ изъ Славянскаго въ старый Руской; потому разознается очевидно не токмо отъ старшихъ частей священаго писанія, но и отъ самаго лѣтописца Нестора. Я согласенъ съ Карамзиномъ что она міряниномъ написана, однакожъ немногіе будутъ противорѣчить, что но-

нашескимъ толкованіемъ не безобраще-на. Правда это трудно, изъ единственной рукописи всѣ темныя мѣста понять и обяснить, но далеко труднѣе оному, который рукопись сію никогда не увѣлъ. Я въ подлинникѣ ничего перемѣнить не отважаюсь, однакожбы думалъ, что въ началѣ можетъ быть должно читать „Не лѣполи бы бяшетъ” и на изворотъ-лучежь мы потяту быти; вмѣсто „Руськыя плъкы отступиша, обступиша”, вмѣсто „меча времены, бремены”, и вмѣсто „носитъ вась умъ, вашъ умъ.

Ктобы хотѣлъ Царедворскую рукопись Старо-Ческу съ Игоремъ сравнывать, за вѣрно бы нашелъ много сходства, не токмо въ сложныхъ выраженіяхъ, но болѣе того въ самомъ духѣ древности и мышленія, какъ н. п. заключеніе героической пѣсни Олдрижа

и Болеславъ со заключенїемъ Игори со-
всѣмъ сходно.

Въ прочемъ не могу довольно удивляться, за чѣмъ почти всѣ Руские переводчики всякое пiитическое рѣченiе въ развлачитую прозу протащили, какъ естьлибъ Россiяне красноречiя пiитическаго сегодня уже способны не были!

CORRECTUR.

Seite 65, 3 Glebowna *statt* Flebomna — 65, 5 Jaroslaws *statt* Jaroslams — 65, 9 Zwietracht *statt* Zmietracht — 69, 9 Seher-sprüche *statt* Shersprüche — 72, 6 unbekanten *statt* unbekanntan 73, 21 goldnen *statt* goldne — 80, 18 Swätslawlitschen *statt* Swätslamilitschen.

TRESC TEY PIESNI.

(Z niedostątku Polskiego pisma.)

Igorz Swiatoslawicz, ksionze Siewero-Nowgorodski, spoiwszy sie ze trzemi sobie pokrewnymi ksionzaty, ciongl r. 1185 ze swoimi i ich woyskami przeciwko Tatarskim ordam Polowieckim, nie daionc tego wiadomosc ani Wielkiemu Ksionzenciu Kijewskiemu, anize nie czekal powszechney wyprawy przeciwko glownemu nieprzyiaciolu Rossyy. Hufcy Igorzewi nie uwazaionc na znaki nieba dobendo w pierwszey bitwie iasnego zwycienstwa; skoro wszak znowu do sil przyszli Polowci napadlszy na nich, rozpierzchno ich po dwoch dniowey porazce, i Igorza w niewolu odwedo, z ktorey sie w krotce ucieczko oswobodzi. Radosc Rossyy nad powrotem Igorza.

SLOVO

o plku Igorevıe, syna Svıatslavlıa vnuka Olıgova.

Ne lepo li-by bıašet, bratie, načati starymi slovesy trudnyh povıestij o plku Igorevıe, Igorıa Svıatslavliča! načati-že sıa toj pıesni po bylinam sego vremeni a ne po zamyšleniju Bojanıu. Bojan-bo vıeščij, ašče komu hotıaše pıesnı tvoriti, to rastıekašet sıa mysliju po drevu, sıerym vlkom po zemli, šizym orlom pod oblaky. Pomnıašetı-bo rıeč prvyh vremen usobicie; togda puščašetı desıatı sokolov na stado lebedıej, kotoryj dotečaše, ta predi pıesı pojaše, staromu Jaroslavu, hrabromu Mstislavu, iže zarıeza Rededıu pred plky Kasožskymi, krasnomu Romano-

SLOWO

o pluku Igorowě syna Swatoslawowa wnuka Olgowa.

Ne pěkně-li-by bylo, bratřj, načjti starými slowesy trudných powěstj o pluku Igorowě, Igora Swatoslawiče! načjtiť se má tey pjsni po obyčegi toho času, a ne po zamyšlenj Bojanowu. Bojan-tě wěštj, ač komu chtjwal pjseň tworiti, tu roztekdwal se myslj po dřewu, šerým wlkem po zemi, siwým orlem pod oblaky. Zpomjnal-tě řeč prwnjch časů bauře; tehdá paušťjwali deset sokolůw na stádo labutj, který dostjhl, tu w předu pjseň zpjwal, starému Jaroslawu, chrabrému Mstislawu, genže zařezal Rarediu před pluky Kasožskými, krásnému Ro-

vi Sviatslavliчu. Bojan-чe, bratie, ne desiati sokolov na stado lebedтej pouчaše, u-svoja vieщia prsty na чivaja struny vskladaše; oni-чe sami Kniazem slavu rokotahu.

Počnem-чe, bratie, poviesti siju ot starago Vladimera do nynieшniago Igorja; iжe istiagnu um kriepostiju svojeju, i poostri serdca svojego mužestvom, naplniv sia ratnago duha, navede svoja hrabryja plky na zemlju Poloveckuju za zemliu Ruskuju. Togda Igorь vzrie na svietloje solnce i vidie ot nego tmoju vsia svoja voja prikryty, i reчe Igorь k druчinie svojej: bratie i druчino! luчeж ny potiatu byti, neчe polonenu byti: a vsiadem, bratie, na svoji brzyja komoni, da pozrim sinego Donu. Spiala Kniaziu um pohoti, i чalosti jemu znamenie zastupi, iskusiti Donu velikago. Hoчu-bo, reчe, kopię prilomiti konec polia Poloveckago s vami Rusici, hoщu glavu svoju priloчiti, a liubo izpiti šelo-

manowi Swatoslawiči. Bojan- tě bratřj, deseti sokolůw nepauštěl na stádo labutj, než swoge wěštj prsty na žiwé struny wskládáwal, ony-že samy Knjžatům sláwu rokotaly.

Počnemeť, bratřj, powěst tu od starého Wladimjra do nyněgšjho Igora, genže wztáhnul um silau swau, i poostřil srdce swého mužstwem, naplniw se bogewného ducha, nawedl swoge chrabré pluky na zemi Polowecksu za zemi Ruskau. Tehda Igor wzezřel na swětlé slunce i widěl od něho tmau wše swoge wogska přikryta, i řekl Igor k družině swey: bratřj i družino! lépeť nám podťatu býti, než zagatu býti: a wsednem bratřj na swoge rychlé komoně, ať pozřjme siného Donu. Spala knjžeti mysl žádost, i žalost gemu znamenj zastaupila, zkusiti Donu welikého. Chciť gá, řekl, kopj přilomiti konec pole Poloweckého s wámi Rusici, chci hlawu swau přiloži-

mom Donu. O Bojane, soloviju starago vremeni! aby ty sija plky usuekotal, skaca slaviju po myslenu drevu, letaja umom pod oblaky; sviveja slavy obapoly sego vremeni, ryssa v tropu Trojaniu srez polia na gory. Pieti bylo piesi Igorevi, togo vnuku. Ne burra sokoly zanese srez polia sirokaja; galici stady biesatı k Donu velikomu; cili vapreti bylo viessej Bojane, Velesov vnuce! Komoni rsutı za Suloju; zvenitı slava v Kyjevie; truby trubatı v Novegradie; stojatı stıazi v Putivlie; Igorr sdet mila brata Vsevoloda. I reue jemu Buj-Tur Vsevolod: odin brat, odin sviet, svietlyj ty Igorıu, oba jesvie Sviatslavlisa; siedlaj, brate, svoji brzij komoni, a moji-ti gotovi, osiedlani u Kurska na peredi; a moji-ti Kurıani svıedomi k meti, pod trubami poviti, pod selomy vzlelıejani, konec kopia vzkrınleni, puti im viedomi, jarugy im znajemi, luci u nih napriaseni, tuli otvoreni, sabli izostreni, sami

ti, a nebo wypiti přjlbicj Donu. O Bojane, slawjče stare̋ho wěku! aby ty tyto pluky uštěhotal, skáče slawjkem po myslném dřewu, létage umem pod oblaky; swjwage sláwy obapolné toho času, trče w stopu Trojanowu přes pole na hory. Pěti bylo pjseň Igorowi, toho wnuku. Nebauře sokoly zanesla přes pole široká, kawče stády běžj k Donu welikému, čili wzpěti bylo wěštj Bojane, Welesůw wnuče! Komoni ržau za Sulau, zwonj sláwa w Kyjewě, trauby traubj w Nowěhradě, stogj praporci w Putiwle; Igor čeká mila bratra Wsewoloda. I řekl gému Bug-Tur Wsewolod: gediný bratře, gediný swěte, swětlý ty Igore! oba dwa sme Swatoslawiči; sedlay bratře, swoge rychlé komoně, a mogi-ti hotowi, osedláni u Kurska napřed, a mogi-ti Kurěani swědomi kmeti, pod trubami powiti, pod lebkami zkolébani, konec kopj wzkrmeni, pauti gim wědomi,

skaчutı aky sıerij vlci v polıe, iщuчi sebıe чti, a Knıazıu slavıe. Togda vstupi Igorı Knıazı v zlat stremenı, i pojeħa po чistomu polıu. Solnce jemu tımoju putı zastupaшe; noщ stonuщi jemu grozoju ptiц ubudi; svist zvıerin v stazbi; div kliчet vrħu dreva, velit posluшati zemli neźnajemıe, vlzıe, i po moriu, i po Suliju, i Surożu, i Korsunıu, i tebıe Tmutorokanskyj blvan. A Połovci negotovami dorogami pobıegoшa k Donu velikomu; kriчat telıegy polunoщi, rci lebedi rozpuщeni. Igorı k Donu voji vedet: uже-bo bıedy jego paset ptic; podobiju vlci grozu vsroщat, po jarugam; orli klektom na kosti zvıeri zovut, lisici brıeшut na чrlenyja щity. O Ruskaja zemle! uже za Шelomıanem jesi. Dlgo noч mrknet, zarıa svıet zapıala, mgla polıa pokryla, щeкot slavij uspe, govor galiц ubudi. Rusiчi velikaja polıa чrlenymi щity pregorodiшa, iщuщi sebıe чti a Knıazıu slavy.

rokliny gim známy, luky u nich napřaženi, tauly otwořeni, šawle wyostřeny, sami skačj gako šeřjwlci w poli, gjskagjce sobě cti a Knjžeti sláwy. Tehdá wstaupil Igor kněz w zlat střemen i pogel po šjrém poli. Slunce gemu tmau pauť zastaupalo; noc stonjcj gemu hrozau ptactwa wzbudila; s wřeskzwěře w stádě, diw křičj we wrchu dřewa, welj poslauchati zemi neznámé, Wolze, i po moři, i po Sule, i Surožj, i Korsuni, i tobě Tmutorokanskú modlo. A Polowci nehotowými drahami poběhali k Donu welikému; křičj wozy o půlnoci, rci labutě rozpuštěny. Igor k Donu wogska wede: už-tě bjda geho pase ptactwa; podobně wlci hrůzu wsrožj po roklinách; orli klektem na kosti zwěře zowau, lišky břešj na čerwené štjty. O Ruská země! už za Šelomianem gesi. Dlauho noc mrkne, záře swětlo zapala, mhla pole pokryla; ščehot slawičj uspal, howor kawic ubudil. Rusici weliká po-

S zaranija v pıatk pototpaша poganyja plky Poloveckyja; i rassuшıası strıelami po polıu, poınчaша krasnyja dıevky Poloveckyja, a snimi zlato i pavoloky, i dragyja oksamity; orıtmami i japonчicami, i koщuĥy naчaшa mosty mostiti po bolotom i grızivym mıestom, i vsıakymi uzoroчi Poloveckymi. Чrlen stıag, bıela ĥorıugovı, чrlena чolka, srebreno struчie ĥrabromu Svıatslavliчu. Dremlet v polıe Olgovo ĥorobroje gnıezdo, daleчe zaletıelo; nebylo obidıe poroчdeno, ni sokolu, ni kreчetu, ni tebıe чrnyj voron, poganyj Polovчine. Gzak bıeчit sıerym vlkom; Konчak jemu slıed pravit k Donu velikomu.

Drugago dni velmi rano krovavyja zori svıet povıedajut; чrnyja tuчıa s morıa idut, ĥotıat prikryti чetyre solnca: a s niĥ trepeшчutı sinij mlnii, byti gromu velikomu, iti doчdıu strıelami s Donu velikago: tu sıa kopiem prilamati, tu sıa

le čerwenými štjty přehradili, gjskagjce sobě cti a Knjžeti sláwy.

S zarána w pátek podupali pohanské pluky Polowecké, i rozsuli se střelami po poli, pomknuli krásné djwky Polowecké, a s nimi zlato i powláky, i drahé aksamity; ortmami i japončicemi, i kožichy počali mosty mostiti po bažinách i blátiwých mjstech, a wšakými nářadjmi Poloweckými. Čerwený prápor, bjlá korauhew, čerwená čelka, střjbrný oštěp chrabrému Swatoslawiči. Dřjme w poli Olgowo chrabré hnjzdo, daleko zaletělo, nebyloť křiwdě parozeno, ni sokolu, ni krečctu, ni tobě černý wrane, pohanský Polowčjne. Gzak běžj šerým wlkem; Končak gemu sled prawj k Donu welikému.

Druhého dne welmi ráno krwawé záře swětlo opowjdagj, černé tuče s moře gidau, chtěgj přikryti čtyry slunce: a s nich třepeštj sinj bleskowé, býti hromu weli-

sablıami potruчati o шelomy Poloveckyja, na rıecıe na Kajalıe, u Donu velikago. O Ruskaja zemlıe! uчe ne шelomıanem jesi. Se vıetri, Striboчij vnuci, vıejut s morıa strıelami na hrabryja plky Igorevy. A zemlıa tutnet, rıeky mutno tekutı; porosi polıa prikryvajut; stıazi glagolıut. Polovci idut ot Dona, i ot morıa, i ot vseh stran Ruskyja plky obstupiшa. Dıeti bıesovi klikom polıa pregorodiшa, a hrabrij Rusici pregorodiшa (sıa) чrlenymi щity. Jar-Ture Vsevolode! stojiшi na boroni, pryщeшi na voji strıelami, gremleшi o шelomy meчi haraluчnymi. Kamo Tur poskoчiшe, svojim zlatym шelomom posvıeчivaja, tamo leжat poganyja golovy Poloveckyja; poskepany sablıami kalenymi шelomy Ovarıskyja ot tebe Jar-Ture Vsevolode. Kaja rany doroga, bratie, zabyv чti i жivota, i grada Чrnigova, otnıa zlata stola, i svoja milyja hoti, krasnyja Glıebovny svyчaja i obyчaja? Byli vıeci

kému, gjti dešti střelami s Donu welikého: tu se kopjm přilámati, tu se šawljm potručeti o přjlbice Polowecké, na řece na Kajale, u Donu welikého. O Ruská země už Šelomianem negsi! Hle wětři, Stribožj wnuci, wěgj s moře střelami na chrabré pluky Igorowy! země drnčj, řeky rmutně tekau, praši pole pokrýwagj, praporci hláholj, Polowci gdau od Dona, i od moře, i ode wšech stran Ruské pluky obstaupili. Děti běsowy křikem pole přehradily, a chrabřj Rusici přehradili se červenými štjty. Jar-Ture Wsewolode! stogjš na brani, pryščeš na wogska střelami, hřjmáš o přjblice meči ocelowými. Kam Tur poskokal, swau zlatau přjlbicj pobleskuge, tam ležj pohanské hlawy Polowecké; poštěpany šawlemi kalenými přjlbice Owarské od tebe Jar-Ture Wsowolode. Gaká rány dráha, bratřj, zabyw cti i žiwota, i hradu Černigowa otcowa zlata stóla, i swey miley

Trojani, minula lıeta Jaroslavlıa, byli plci Olgovi, Olıga Svıatslavliчa. Tyj-bo Oleg meчem kramolu kovaшe, i střely po zemli sıejaшe. Stupajet v zlat střemenı v gradıe Tımutorokanıe. Toчe zvon slyшa davnyj velikyj Jaroslav syn Vsevoloч: a Vladimir po vsıa utra uшi zakladaшe v Чernigovıe; Borisa-чe Vıačeslavliчa slava na sud privede, i na kaninu zelenu papolomu postla, za obidu Olgovu, hrabra i mlada Knıazıa. Stoja-чe Kajaly Svıatoplk povelıeja otca svojego meчdru Ugorskymi inohodci ko svıatıej Sofii k Kyjevu. Togda pri Olzıe Gorislavliчi sıejaшet sıa i rastıaшetı usobicami; pogybaшetı чizni Daчdı-Boчa vnuka, v knıaчih kramolah vıeci чeloviekom skratiшası. Togda po Ruskoj zemli rıedko ratajevıe kykahutı, n-чasto vrani grajahutı, trupia sebıe dıelıaчe; a galici svoju rıeч govorıahutı, hotıatı poletıeti na ujedie. To bylo v ty rati, i v ty plky; a sice i rati neslyшano: sza-

choti krásné Glebowny zwyđoge i obyčege? Byli wěkowé Trojanowi, minula léta Jaroslawowa, byli płuci Olgowi, Olga Swatosláwiče. Ten-tě Oleg mečem rozbroge kował, i střely po zemi sjwał. Staupage w zlat střemen w hradě Tmutorokaně. Tenže zwuk slyšal dáwný weliký Jaroslaw syn Wsewolodůw: a Wladimjr po wše gitra ušt zakládal w Černigowě; i Boriša Wáceslawiče sláwa na saud přiwedla, i na koninu zelené pokrywadlo postlal, za křiwdu Olgowu, chrabrého, i mladého Knjžete. Z tey-že Kajaly Swatopluk powelel otce swého mezi Uherskými mimochodci k swatey Sofii ku Kyjewu. Tehdá při Olze Horislawiči sjwalo se a rostalo různicemi, hubjwal se žiwot Daž-Boža wnuka, w knězjch rozbrogjch wěkowé člowěkům skrátili se. Tehdá po Ruskey zemi řjdko ratagowé wýskali, než často wrani krákali trupy sobě dělice, a kawice swau řeč howořily

ranija do veчera, s veчera do svɪetà letɪat strɪely kalenyja; grimlɪut sabli o šelomy; treščat kopia haraluчnyja, v polɪe neznajemɪe sredi zemli Poloveckyi. Чrna zemlɪa pod kopyty, kostɪmi byla posɪejana, a kroviju polɪana; tugoju vzidoša po Ruskoj zemli. Чto mi šumitɪ, чto mi zvenitɪ daveчa rano pred zorɪami? Igorɪ plky zavoroчajet; žal-bo jemu miła brata Vsevoloda. Biša sɪa denɪ, biša sɪa drugyj: trɪetɪago dni k poludniju padoša stɪazi Igorevi. Tu sɪà brata razluчista na brezɪe bystroj Kajaly. Tu krovavago vina nedosta; tu pir dokonчaša hrabrij Rusiчi: svaty popojiša, a sami polegoša za zemlɪu Ruskuju. Niчitɪ trava žalošчami, a drevo s tugoju k zemli preklonilosɪ. Uže-bo, bratie, neveselaja godina vstala, uže pustyni silu prikryla. Vstala obida v silah Daž-Božja vnuka. Vstupil dɪevoju na zemlɪu Trojanɪu, vspleskala lebedinymi krily na sinɪem morɪe u Donu pleščuчi, ubudi žirna

chtjce poleteti na žrádlo. To bylo w ty wogny, i w ty pluky a takowé i wogny neslýchàno: s zarána do wečera, s wečera do swětla, létagj střely kaleny, hřjmagj šawle o lebky, třeštj kopj ocelíwá, w poli neznámém, prostřed země Polowecky. Černá země pod kopyty kostmi byla poseta a krwj polita, tuhau wzešly po Ruskey zemi. Co mi šumj, co mi zwonj už ráno před zořemi? Igor pluky zawracuge, želj-tě gemu mila bratra Wsewoloda. Bili se den, bili se druhý, třetjho dne ku poledni padli praporci Igorowi. Tu se dwa bratři rozlaučili, na břehu bystrey Kajaly. Tu krwawého wjna nedosti, tu hody dokončili chrabřj Rusici: swaty napogili, a sami polehali za zemi Ruskau. Ničjť tráwa žaloštěmi, a dřewo s tuhau k zemi překlonila se. Už-tě bratřj, neweselá hodina wstala, už pustina sjlu přikryla. Wstala křiwda w silách Daž-Boža wnuka. Wstaupil dě-

vremena. Usobicia Kniazem na poganyja pogybe, rekosta-bo brat bratu: se moje, a to moje-чé; i naчiaшa Kniazi pro maloje, se velikoje mlviti, a sami na sebie kramolu kovati: a poganij s vsieh stran prihoчdahu s pobiedami na zemliu Ruskuju. O! daleчe zajde sokol, ptic bija k moriu: a Igoreva hrabrago plku nekriesiti. Za nim kliknú Karna i Чlia, poskoчi po Ruskoj zemli, smagu myчiuчi v plamianie rožie. Чeny Ruskyja vsplakaшasi a rkuчi: uчe nam svojih milyh lad ni mysliju smyslití, ni dumoju sdumati, ni oчima sgliadati, a zlata i srebra ni malo togo potrepati. A vstona-bo, bratie, Kyjev tugoju, a Чernigov napastimi; toska razlija sia po Ruskoj zemli; peчal чirna teчe sredi zemli Ruskyj; a Kniazi sami na sebe kramolu kovahu; a poganij sami pobiedami naryшчuшчe na Ruskuju zemliu, jemliahu dani po bielie ot dvora. Tij-bo dva hrabraja Sviatslavliчa, Igori i Vsevolod uчe lчu

wau na zemi Trojanowu, wzpleskala labutinými křjdly na siném moři u Donu plěštjcj, ubudila žirné časy. Různice knjžatům na pohany pohyne, řekli-tě bratr bratru: to moge, a to moge-že; i načaliKnjžata pro malé, toto weliké mluwiti, a sami na sebe zbauřenj kowati, a pohani se wšech stran přichdzeli s wjtězstwjmi na zemi Ruskau. O! daleko zašel sokol ptáky bige k moři, a Igorowa chrabrého pluku nekřjsiti. Za njm křiknul Karna i Žla, poskočil po Ruskey zemi, smahu mykagjcj w plamenném rohu. Ženy Ruské wzplakaly a řkauce: už nám swogich milých lad ni myslj mysliti, ni mněnjm domněti, ni očima wzhledati, a zlata i střjbra ni málo toho nachowati. A wzstonal-tě, bratřj, Kyjew tuhau, a Černigow pohromami, tesknost rozljwá se po Ruskey zemi, péče žirná teče prostřed země Rusky; a Knjžata sami na sebe zbauřenj kowali, a pohani sami wjtězstwjmi nabjhagjce na Ruskau zemi, brali daň po weweřici ode dwora. Nebo ti dwa chrabřj Swato-

ubudi, kotoruju to biaше uspil otec ih Sviatslav groznyj velikyj Kyjevskyj. Grozoju biaшeti; pritrepetal svojimi silnymi plky i haraluчnymi meчi; nastupi na zemliu Poloveckuju; pritopta hlmy i jarugy; vzmuti rieky i ozery; issuшi potoky i bolota, a poganago Kobiaka iz luku moria ot чeleznyh velikyh plkov Poloveckyh jako vihr vytorчe; i pade sia Kobiak v gradie Kyjevie, v gridnicie Sviatslavli. Tu Niemci i Venedici, tu Greci i Morava pojut slavu Sviatslavliu, kajut Kniazia Igoria, iчe pogruzi чir vo dnie Kajaly rieky Poloveckyja, Ruskago zlata nasypaшa. Tu Igori Kniazi vysiedie iz siedla zlata, a v siedlo Koшчijevo; unyшa-bo gradom zabraly a veselie poniчe. A Sviatslav muten son vidie: v Kyjevie na gorah si noч s veчera odievahte mia, reчe, чrnoju papolomoju, na krovati tisovie. Чrpahuti mi sineje vino s trudom smieшeno; sypahuti mi tuчimi tuly poganyh tl-

slawiči, Igor i Wsewolod už lež ubudili; kterau-to byl uspal otec gich Swatoslaw hrozný, weliký Kyjewský. Hrozau býwal; přitřepetal swými silnými pluky i oceliwými meči; nastaupil na zemi Polowecкau, přidupal chlumy i rokliny, wzermutil řeky i gezera; wysušil potoky i bažiny, a pohanského Kobiaka z luku moře od železných welikých plukůw Poloweckých, gako wjcher wytrhl. I padl-tě Kobiak w hradě Kyjewě w swětnici Swatoslawowě. Tu Němci i Wenedici, tu Hřeci i Morawa pěgj sláwu Swatoslawowu, kagj Knjže Igora, genž pohružil žir we dně Kajaly řeky Polowecké, Ruského zlata nasypal. Tu Igor knjže wysedl ze sedla zlata, a w sedlo Koščejewo; sklonila se tu hradům zábradla a weselj poniklo. A Swatoslaw smuten sen widěl: w Kyjewě na horách tu noc s wečera oděwaliste mě, řekl, černým přjkrowem na loži tisowě. Čerpali mi siné wjno s trudem směšeno, sypali mi prázdnými tauly pohanských weykladů welikau perlu na lůno, i něhagj mě; už desky bez knėsa w mey

kovin velikyj чenчug na lono, i niegnjut mia; uчe d.ky bez kniesa v mojem teremie zlatovrsiem. Vsiu noчь s veчera hosuvi vrani vzgrajahn, u Pliesniska na boloni bieяa debrь (v) Kysaniu, i nesoяliu k sinemu moriu. I rkoяa bojare Kniaziu: uчe Kniaчe tuga um polonila; se-bo dva sokola slietiesta s otnia stola zlata, poiskati grada Timutorokania, a liubo ispiti яelomom Donu. Uчe sokoloma krilica pripieчali poganyh sabliami, a samaju opustoяa v putiny чeliezny. Temno-bo bie v trietij denь: dva solnca pomerkosta, oba bagrianaja stlpa pogasosta, i s nim molodaja mieciaca, Oleg i Sviatslav timoju sia povolokosta. Na riecie na Kajalie tima sviet pokryla: po Ruskoj zemli prostroяa sia Polovci, aky parduчe gniezdo, i v morie pogruzista, i velikoje bujstvo podasti hinovi. Uчe snese sia hula na hvalu; uчe tresnu nuчda na voliu; uчe vrчe sia div na zemliu. Se-bo Gotskyja krasnyja dievy

wěži zlatostrapey. Po wši noc s wečera, Bosuwi wrani wzkrákali, u Plesenska na wýhoně byl adébř w Kysani, i nešešlu k si-nému moři? I řekli sau bojaré Knjžeti: už Knjže tauha um zagala; nebo hle dwa sokoly sletěli s otcowa stola zlata, pohledati hrada Tmutorokana, a nebo wypiti přjblicj Donu. Už sokolům kři-delce připěšali pohanskými šawlemi, a samé spustili w pauta železná. Temno-tě bylo w třetj den: dwě slunce po-pomrkla, oba šarlatowj slaupi pohasli, i s nimi mladj dwa měsjcowé Oleg i Swa-toslaw tmau se powlékli. Na řece na Kajale tma swět pokryla: po Ruskey zemi prostřeli se Polowci, gako pardužj hnjzdo, i w moře pohružili, i weliké bug-stwo podali Chánowi. Uže snesla se hana na chwálu, už třesknula nauze na zwůli; už wrhne se diw na zemi. Nebo hle Gotské krásné děwy wzpěly na břehu siného moře. Zwonjc Ruským zlatem, pěgj wěk Busůw, kolébagj mstu Šarokano-wu, a my už družina žádni (gsme) wese-lj. Tehdá weliký Swatoslaw wyronil

vzprieča na brezie sinemu moriu. Zvonia Ruskym zlatom, pojut vremia Busovo, leliejut mesti Šarokaniu. A my uče družina žadni veselia. Togda velikyj Sviatslav izroni zlato slovo slezami smiešeno, i reče: o moja synovča Igoriu i Vsevolode! rano jesta načala Poloveckuju zemliu meči cvieliti, a sebie slavy iskati. N-nečestno odolieste: nečestno-bo krovi poganuju prolijaste. Vaju hrabraja serdca v ceštocem haraluzie skovana, a v bujesti zakalena. Se-li stvoriste mojej srebrenej siedinie! A uče nevičdu vlasti silnago, i bogatago i mnogovoji brata mojego Jaroslava s Černigovskymi byliami, s Moguty i s Tatrany i s Šelibiry, i s Topčaky, i s Revugy, i s Olibery. Tij bo bez ščitov s zasapočniky klikom plky pobieždajut zvoniači v pradedniuju slavu. N-rekoste mužajme sia sami, predniuju slavu sami pohytim, a zadniuju sia sami podielim. A či divo sia bratie staru pomoloditi? Koli sokol v my-

zlaté slowo slzami směšeno i řekl: ó mogi (dwa) synowci Igore i Wsewolode! časně-ste načali Poloweckau zemi meči kwěliti, a sobě sláwy gjskati, než nečestně odolali ste, nečestně krew pohanskau proléwali ste. Waše (dwě) chrabrá srdce (gsau) w ukrutné oceli skowana, a wbugesti zakalena. To-li ste stwořili mey střjbrney šedině? A už newidjm wlásti silného, i bohatého i mnohowogného bratra mého Jaroslawa s Čeřnigowskými statečnjky, s Moguty i s Tatrany, i s Šelbiry, i s Topčaky i s Rewugy i s Olbery. Nebo ti bez štjtůw s pikami křikem pluky pobědugj, zwonjce w pradědnau sláwu. Než řekliste, zmužugme se sami, přednj sláwu sami pochyťme, a zadnj se sami poděljme. A či diw to, bratřj, starému omladěti? Dokud sokol w mýtech býwá, wysoko ptactwo wzbjgj, nedada hnjzda swého w křiwdu. Než to zlé, Knjžata mi nepůsobj, w niweč se časowé obrátili. Hle Urjm křičj pod šawlemi Poloweckými, a Wladimjr pod ranami. Tauha i tesknost synu Glebowu.

teȟ byvajet, vysoko ptic vzbivajet; ne-dast gnıezda svojego v obidu. N-se zlo, Knıaчe mi neposobie; na niчe sıa godiny obratiшa. Se Urim kriчat pod sablıami Polòveckymi, a Volodimir pod ranami. Tuga i toska synu Glıebovu. Velikyĵ Knıaчe Vsevolode! ne mysliju ti prele-tıeti iz daleчa, otnıa zlata stola poblıusti? Ty-bo moчeшi Volgu vesly raskropiti, a Don шelomy vyȟati. Aчe-by ty byl, to byla-by Чaga po nogatıe, a Koшчej po rezanıe. Ty-bo moчeшi po suȟu чivymi шereшiry strıelıati udalymi syny Glıebovy. Ty buj Rıuriчe i Davide, ne vaju-li zla-чenymi шelomy po krovi plavaшa? Ne va-ju-li ȟrabraja druчina rykajut aky turi, raneni sablıami kalenymi, na polıe nezna-jemıe? Vstupita Gospodina v zlatá stre-menı, za obidu sego vremeni, za zemlıu Ruskuju, za rany Igorevy, bujego Svıat-slavliчa! Galiчkyj Osmomysle Jaroslave, vysoko sıediшi na svojem zlatokovanıem

Weliký Knjže Wsewolode! ne myslj ti přeletěti z daleka, otcowa zlata stola zaštjtiti? Nebo ty můžeš Wolgu wesly rozkropiti, a Don přjlbicemi wyléti. Ačby ty byl, to byla by Čaga po nohatě, a Koščej po rezaně. Nebo ty můžeš po suchu žiwými šereširy střjleti udatnými syny Glebowými. Ty bug Ruriče i Dawide, ne waše-li přjlbice po krwi plowaly? ne waše-li chrabrá družina rykagj gako tuři, raněni šawlemi kalenými, na poli neznáméin. Wstupte hospodinowé w zlatý střemen za křiwdu toho času, za zemi Ruskau, za rány Igorowy, bugného Swatoslawiče! Halický Osmomysle Jaroslawe, wysoko sedjš na swém zlatokowaném stole. Podepřew hory Uherské swými železnými pluky, zastaupiw králowi cestu, zatwořil si w Dunagi wrata, metage břemeny skrz oblaky, saudy řjdě do Dunage. Hrůzy twoge po zemjch tekau, otwjráš Kyjewu wrata; střjljš s otcowa zlata stola Sultany za zeměmi. Střjleg Hospodine Končaka, pohanského Koščeje za zemi

stolıe. Podper gory Ugorskyi svojimi чelıeznymi plky, zastupiv-Korolevi putı, zatvori v Dunaju vorota, meча bremeny чrez oblaky, sudy rıadıa do Dunaja. Grozy tvoja po zemlıam tekut; otvorıajeшi Kyjevu vrata; strıelajeшi s otnıa zlata stola Saltany za zemlıami. Strıelıaj Gospodine, Konчaka, poganago Koшчeja za zemlıu Ruskuju, za rany Igorevi, bujego Svıatslavliчa. A ty buj Romane i Mstislave! ħrabraja mysli nosit vaш um na dıelo. Vysoko plavajeшi na dıelo v bujesti, jako sokol na vıetreħ шirıaja sıa, ħotıa pticıu v bujstvıe odolıeti. Sutı-bo u vaju чelıeznij paporzi pod шelomy Latinskymi. Tıemi tresnu zemlıa, i mnogy strany ħinova. Litva, Jatvıazi, Deremela, i Polovci sulici svoja povrgoшa, a glavy svoja poklonıшa pod ty meчi ħaraluчny. N-uчe Knıaчe Igorıu, utrpıe solncıu svıet, a drevo nebologom listvie sroni: po Rsii, po Suli grady podıeliшa; a Igoreva ħrabrago plku

Ruskau, za rány Igorowy! bugného Swatoslawiče. A ty bug Romane i Mstislawe! chrabrá mysl nosj wáš um na djlo. Wysoko plawáš na djlo w bugesti, gako sokol na wětrech šjřege se chtě ptáku w bugstwě odolati. Gsauť u wás (dwau) železnj popruzi pod lebkami Latinskými: Těmi třeskňula země a mnohé strany Chánowy. Litwa Jatwazi, Deremela, i Polowci sudlice swoge powrhali, a hlawy swoge poklonili pod těmi měči oceliwými. Než už Knjže Igore! utrpj slunci swětlo, a dřewo neblahem listj sronilo: po Rse, po Sule hrady podělili, a Igorowa chrabrého pluku nekřjsiti. Don ti Knjže křičj, a zowe Knjžata na wjtězstwj. Olgowiči chrabřj knjžata dospěli na braň. Ingwar i Wsewolod, i wši tři Mstislawiči, ne chudého hnjzda šestokřidelci, nepobědnými losy sobě ste wlasti pochytili? Které waše zlaté přjblice i sudlice Lacké i štjty! Zahraďte poli wrata swými ostrými střelami za zemi Ruskau, za rány Igorowy, bugného Swa-

nekriesiti. Don ti Kniaчe kliчet, i zovetı Kniazi na pobiedu. Olgoviчi ĥrabrij Kniazi dospieli na brani. Ingvari i Vsevolod, i vsi tri Mstislaviчi, ne ĥuda gniezda шestokrilci, nepobiednymi чrebij sobie vlasti rasĥytiste? Koje vaшi zlatij шelomi i sulici Liackyj i шчity! Zagorodite poliu vorota svojimi ostrymi strielami za zemliu Ruskuju, za rany Igorevy, bujego Sviatslavliчa. Uчe-bo Sula ne teчet srebrenymi strujami k gradu Perejaslavliu, i Dvina bolotom teчet onym groznym Poloчanom pod klikom poganyĥ. Jedin-чe Iziaslav syn Vasilikov pozvoni svojimi ostrymi meчi o шelomy Litovskyja; pritrepa slavu diedu svojemu Vseslavu, a sam pod чrlenymi шчity na krovavie travie pritrepan Litovskymi meчi. I sĥoti ju na krovati, i rek: druчinu tvoju, Kniaчe, ptic krily priodie, a zvieri krovi polizaшa. Ne bysi tu brata Briaчislava, ni drugago Vsevoloda; jedinчe izroni чemчuчnu duшu iz ĥrabra tie-

toslawiče. Už-tě Sula neteče střjbrnými praudy ku hradu Perejeslawlu, i Dwina blátem teče oněm hroznym Poločanům pod křikem pohanů. Gediný Izeslaw syn Wasilkůw pozwonil swými ostrými meči o přjlbice Litewské; zachowal sláwu dědu swému Wseslawu, a sám pod čerwenými štjty na krwawě trawě přitřepán Litewskými meči. I wzchopil se na lože i řek: družinu twogi Knjže ptactwo křjdly přiodělo, a zwěři krew poljzali. Nebylo tu bratra Břetislawa, ni druhého Wsewoloda; geden-že wyronil perlowau duši z chrabra těla skrze zlaté okružj. Unyli hlasy, poniklo weselj, traubj traubj Gorodensky. Jaroslawe i wši wnuci Wseslawowi! už (wám) ponjžiti praporce swoge; wtasiti swoge meče pokaženy; už-ť ste wyskočili z dědney sláwy. Neboť wy swými bauřemi začali ste nawoditi pohany na zemi Ruskau, na žiwot Wseslawůw. Které-tě bylo násilj od země Polowecky! Na sedněm wěku Trojanowě wrhl Wseslaw los o děwici sobě milau. Ten klikami podepřel se o kopj, i sko-

la, чrez zlato oчerelie. Unyli golosi, poniчe veselie. Truby trubıat Gorodenıskyi. Jaroslave i vsi vnuce Vseslavli uчe ponizitı stıazi svoji, vonzitı svoji meчi vereчeni; uчe-bo vyskoчiste iz drednej slavıe. Vy-bo svojimi kramolami naчıaste navoditi poganyja na zemlıu Ruskuju, na чiznı Vseslavlıu. Kotoroje-bo bıeчe nasilie ot zemli Poloveckyi! Na sedımom vıecıe Trojani vrчe Vseslav чrebij o dıevicıu sebıe lıubu. Tyj klıukami podpr sıa o koni, i skoчi k gradu Kyjevu, i dotчe sıa struчiem zlata stola Kyjevskago. Skoчi ot niħ lıutym zvıerem v plıuoчi, iz Bıelagrada, obıesi sıa sinıe mglıe, utr-чe vozzni strikusy otvori vrata Novugradu, razчibe slavu Jaroslavu, skoчi vlkom do Nemigy s Dudutok. Na Nemizıe snopy stelıut golovami, molotıat cıepy ħaraluчnymi, na tocıe чivot kladut, vıejut duчu ot tıela. Nemizıe krovavi brezıe nebologom bıaħutı posıejani, posıejani kostımi Ruskyħ

čil ku hradu Kyjewu, i dotkl se dřewcem zlata stola Kyjewského. Skočil od nich ljtým zwěřem w polunoci, z Bělahrada, obwěsil se sinau mhlau, a zgitra wrazil strikusy, otwořil wrata Nowuhradu, rozwrátil sláwu Jaroslawu, skočil wlkem do Nemigy s Dudutek. Na Nemize snopy stelau hlawami, mlátj cepy oceliwými, na humně žiwot kladau, wěgj duši od těla. Nemize krwawé břehy neblahem byli posety, posety kostmi Ruských synů. Wseslaw Knjže lidem saudjwal, Knjžatům hrady řjdjwal, a sám w noc wlkem trčjwal, z Kyjewa dochwátal do kuropěnj Tmutorokana; welikému Chrsowi wlkem cestu přebjhal. Tomu w Poločtě pozwonili na gitřnj ráno u swatey Sofie w zwony: a on w Kyjewě zwuk slyšal. Ač i wěštj duše w družném těle, než často bjdy strádáwal. Tomu wěštj Bojan i prwé přjzpěwku smyslný řekl: ni chytrému, ni rychlému, ni ptákem rychlému, saudu božjho neminauti. O! stonati (gest) Ruskey zemi, zpomenuwše prwý wěk, i prwých Knjžat. Toho starého

synov. Vseslav Kniaži liudem sudiaшe, Kniazem grady riadiaшe, a sam v noч vlkom ryskaшe; iz Kyjeva doryskaшe do kur Tmutorokania; velikomu Hrsovi vlkom puti preryskaшe. Tomu v Polotskie pozvoniшa zautrenniuju rano d svіatyja Sofei v kolokoly: a on v Kyjevie zvon slyшa. Aшчe i vieшчa duшa v druzie tielie, n-чasto biedy stradaшe. Tomu vieшчej Bojan i prvoje pripievku smyslenyj reчe: ni hytru, ni gorazdu, ni pticiu gorazdu, suda Boчia ne minuti. O! stonati Ruskoj zemli, pomianuvшe prvuju godinu, i prvyh Kniazej. Togo starago Vladimira ne lizie bie prigvozditi k goram Kyjevskym: sego bo nynie stašа stiazi Rurikovi, a druzij Davidovi; n-rozinoшia im hoboty paчut, kopia pojut na Dunaji.

Jaroslavnin glas slyшit: zegziceju neznajem, rano kyчet: poleчu, reчe, zegziceju po Dunajevi; omoчu bebrian rukav v kajalie riecie, utru Kniaziu krovavyja jego rany na žestociem jego tielie. Jaro-

Wladimjra nelze bylo přikowati k horám Kyjewským; gehož to nynj praporci Rurikowi a druzj Dawidowi; než rohonosi gim choboty ořj; kopj pěgj na Dunagi.

Jaroslawnin klas slyšet: žežhulicj neznámy, ráno kuká: poletjm, řekla, žežhulicj po Dunagi; omočjm bobrowý rukáw w Kajale řece; utru Knjžeti krwawé geho rány na strnulém geho těle. Jaroslawna ráno pláče w Putiwle na zábradle a řkuci: O wětre, wětřidlo, čemu Hospodine násilně wěgeš? čemu mycěš chánowské střelky na swých netrudných křidelcjch na wogska lady mey? Málo ti bylo hor pod oblaky, wáti kolébagjcj korábý na siné moře? Čemu Hospodine moge weselj po wikline rozwjwáš? Jaroslawna ráno pláče w Putiwle hradě na zábradle, a řkuci: O Dnepre slowútnjku! ty si probil kamenné hory skrze zemi Poloweckau. Ty si kolébal na sobě Swatoslawowy čluny do pluku Kobiakowa: wzkolébey Hospodine mau ládu ke mně, abych neslala k němu slz na moře ráno. Jaroslawna ráno pláče

slavna rano plačet v Putivlie na zabralie, a rkuči: o vietrie! vietrilo! čemu Gospodine nasilmo vieješi? čemu mičeši hinovskyja strielky na svojeju netrudnoju krilciu na mojeja lady voji? Malo ti biašet gor pod oblaky, viejati lelejuči korabli na sinie more? Čemu Gospodine moje veselie po kovilju razvieja? Jaroslavna rano plačetı Putivlju gorodu na zaborolie, a rkuči: o Dnepre slovuticiu! ty probil jesi kamennyja gory skvozie zemliu Poloveckuju. Ty leliejal jesi na sebie Sviatoslavli nosady do plku Kobiakova: vzleliej Gospodine moju ladu k-mnie, abych neslala k nemu slez na more rano. Jaroslavna rano plačet v Putivlie na zabrale, a rkuči: svietloje i tresvietloje slnce! vsiem teplo i krasno jesi: čemu Gospodine prostre goriačuju svoju luču na ladie voji? v polie bezvodnie čaždeju im luči spriače, tugoju im tuly zatče.

Prysnu more polunoči; idut smorci mglami; Igorevi Kniaziu Bog putı kačet

w Putiwle na zábradle a řkucí: swětlé i třeswětlé slunce! wšem teplo i krásno gsi: čemu Hospodine prostřelos horaucj swau střělu na lady wogska? w poli bezwodném žjžnj si gim luky sprahlo, tuhau gim tauly zatklo.

Prysknulo moře w polunoci, gidau smrště mhlami; Igorowi Knjžeti Bůh pauť káže ze země Polowecky na zemi Ruskau, k otcowu zlatu stolu. Pohasla wečeru zdře: Igor spj, Igor bdj, Igor myslj pole měřj, od welikého Donu do malého Donce. Komoň w polunoci. Owlur hwjzdnul za řekau; welj Knjžeti rozuměti. Knjžeti Igoru nebyti: zwučela, drnčela země, wšuměla tráwa, wěže se Polowecké pozdwjhaly; a Igor Knjže poskočil hranostagem ke třtj, i bjlým hoholem na wodu; wrhl se na rychlý komoň, i skočil s něho bosým wlkem, i potekl k luhu Donce, i poletěl sokolem pod mhlami zabjwage husy i labutě, k snjdanj i obědu i wečeři. Dokud Igor sokolem poletěl, tehdá Wlur wlkem pote-

iz zemli Poloveckoj na zemlıu Ruskuju, k otnıu zlatu stolu. Pogasoša večeru zari; Igorı spit, Igorı bdit, Igorı mysliju polia mıerit ot velikago Donu do małago Donca. Komonı v polunoči. Ovlur svisnu za rıekoju, velitı Knıazıu razumıeti. Knıazıu Igorıu ne bytı: kliknu, stuknu zemlia; všumıe trava, veči sıa Polovecky podvizaša; a Igorı Knıazı poskoči gornastajem k trostiju, i bıelym gogolem na vodu; v-vrže sıa na brz komonı, i skoči s nego bosym vlkom i poteče k lugu Donca, i poletıe sokolom pod mglami, izbivaja gusi i lebedi, zavtroku, i obıedu i užinıe. Koli Igorı sokolom połetıe, togda Vlur vlkom poteče, trusıa soboju studenuju rosu; pretrgosta-bo svoja brzaja komonıa. Donec reče: Knıaže Igoriu! nemalo ti veličia, a Končaku neliubia, a Ruskoj zemli veselia. Igorı reče: o Donče; ne malo ti veličia, leliejavšu Knıazıa na vlnah, stlavšu jemu zelienu travu na svojih

kl, trause sebau studenau rosu; přetrhali (sau) swoge rychlé komoně. Donec řekl: Knjže Igore! nemálo ti welesláwy, a Končaku nelibosti, a Ruskej žemi weselj? Igor řekl: o Donče! nemálo ti welesláwy, kolebawšjmu Knjžete na wlnách, stlawšj gemu zelenau trá;wu na swých střjbrných břežjch, odewawšj geg teplými mhlami pod stjnem zelena dřewa; střehal si geg hoholem na wodě, čegkami na praudech, černadmi na wětrech. Ne takli řekla řeka Stugna? zlý praud magjc, požřewši cizj potoky, i čluny roztřela na křowj. Ginochu Knjžeti Rostislawu zatwořil Dnepr temné břehy. Pláče mátiRostislawowa po ginochu Knjžeti Rostislawu. Unyli kwěty žalobau, i dřewo se tuhau k zemi překlonilo, a straky nestrakotaly. Na sledu Igorowě gezdj Gzák s Končákem. Tehdá wrani nekrákali, kawice pomlkaly, straky nestrakotaly, po wětwj polezaly, toliko datlowé tektem cestu k řece kážau, slawjci weselými pjsněmi swětlo opewjdagj. Mlu-

srebrenyħ brezieħ, odievavшu jego teplymi mglami pod sieniju zelenu drevu; stregaше je gogolem na vodie, чajcami na strujaħ, чrnıadımi na vietrieħ. Ne tako-li reчe rieka Stugna? ħudu struju imieja, poчrsi чuчi ruчij, i strugy rostre na kustu. Unoшu Kniazıu Rostislavu zatvori Dniepri temnie berezie. Plaчet sia mati Rostislavia po unoшi Kniezi Rostislavie. Unyшa cviety чaloboju, i drevo s tugoju k zemli prieklonilo, a ne soroky vtroskotaшa. Na sliedu Igorevie jezdit Gzak s Konчakom. Togda vrani ne grajaħuti, galici pomlkoшa, soroky ne troskotaшa, po loziu polzoшa, toliko diatlove tektom puti k riecie kaчut, solovij veselymi piesımi sviet poviedajut. Mlvit Gzak Konчakovi: aчe sokol k gniezdu letit, sokoliчa rostrielıajevie svojimi zlaчenymi strielami. Reчe Konчak ko Gzie: aчe sokol k gniezdu letit, a vie sokolca oputajevie krasnoju dieviceju. I reчe Gzak k Konчakovi: aчe

wj Gzak Končákowi: až sokol k hnjzdu poletj, sokoljka rozstřeljme swými zlacenými střelami. Rekl Končák ke Gze: až sokol k hnjzdu poletj, a my (dwa) sokolce opautáme krásnau děwicj. I řekl Gzák Končakowi: ač geho opautáme krásnau děwicj, ni nám bude sokolce, ni nám krásny děwice, tu počnau nás (dwa) ptáci bjti w poli Poloweckém.

Řek Bojan i chody na Swatoslawowa pěsnotworce, starého wěku Jaroslawowa, Olgowa Kóganě choti: těžko ti hlawě kromě plecj, zle ti tělu kromě hlawy; Ruskey zemi bez Igora. Slunce swjtj se na nebese, Igor Knjže w Ruskey zemi. Děwice pěgj na Dunagi. Wigjť se hlasi přes moře do Kyjewa. Igor gede po Boričewu k swatey Bohorodici Pirogoštj. Strany rády, hradi weseli, pěwše pjseň starým Knjžatům, a potom mladým. Pěti sláwa Igoru Swatoslawiči, Bug-Turu Wsewolodu, Wladimjru Igorowiči. Zdráwi Knjžata i družina bogowawše za křesťany na pohanské pluky. Knjžatům sláwa i družině. Amen.

jego oputajevie krasnoju dievičeju, ni nama budet sokolca, ni nama krasny dievice, to počnut naju ptici biti v polie Poloveckom.

Rek Bojan i hody na Sviatslavlia piestvorca, starago vremeni Jaroslavlia, Olgova Kogania hoti: tiaško ti golovy kromie plečiu; zlo ti tielu kromie golovy: Ruskoj zemli bez Igoria. Solnce svietit sia na nebesie, Igor Kniazi v Ruskoj zemli. Dievici pojut na Dunaji. Vijut sia golosi črez more do Kyjeva. Igori jedet po Boričevu k sviatiej Bogorodici Pirogoščej. Strany radi, gradi veseli, pievše piesni starym Kniazem, a potom molodym. Pieti slava Igoriu Sviatslaviča. Buj-Turu Vsevolodie, Vladimiru Igoreviču. Zdravi Kniazi i družina, pobaraja za hristijany na poganyja plky. Kniazem slava, a družinie. Amin.

DIEGOPISNE PŘIMIETKY.

Bojan *byl slawný zpěwec starowěký, gehožto pjsně u weliké wážnosti a gako wzorem pozdněgšjch býwaly. Z nich wšak se nám nic nezachowalo mimo gméno, a těch několikos průpowědj w tomto hrdinském zpěwu.*

Boris, *též u Nestora* Swatslawlič, *w Rostowských a Nikonských letopisjch* Wečeslawič *nazwán. Saudy takowé popisuge Tatiščew takto: Odwedli obžalowaného w stan, w němž knjžata shromážděni byli. Wšickni seděli na koberci, obžalowanému pak po přiwjtánj koberec rozprostřeli. Tu wystaupiwše knjžata ze stanu, wsedali na koně, a rozlaučili se; neboť se každý knjže se swými bojary obzwláštně o usudek radjwal. Zatjm zůstal obžalowaný sám, a žádný geg k sobě nepřipauštěl.*

Boričewo, *podlé Nestorowa swědectwj w Kyjewě na tom mjstě, kde nynj chrám sw. Ondřege stogj.*

Bus, *wjtězný knjže Polowecký, za gehož panowánj weliké sláwy a moci dosáhli Polowci.*

Čaga a Koščej, *Polowečtj knjžata, gich cena gakoby řekl w českém: za šarapatku, za haljř. Wiz* Правда Руская *st.* 18.

Daž-bog, *slowanský bůh, ctěn zwlášť w Kyjewě. Gemu se připisowalo wšeliké štěstj a požehnánj, a šťastnj lidé za wnuky geho držáni býwali.*

Diw, *potwora, proměna, diworod, Ungeheur, předpowjdal wřeštěnjm swým neštěstj, gakož i wrány a kawky.*

Glebů *bylo několik, pročež se určiti nemůže, který se zde mjnj.*

Glebowna, *dcera knjžete Gleba Jurjewiče Perejaslawského, manželka Wsewoloda Swatoslawiče.*

Gzak a Končak *wyslanj wůdcowé Polowečtj proti Igorowi. Gegich rozhowor o sokolci se týče Wladimjra Igorowa syna, genž geště w zagetj wězel, tento se zamilowal w dceř Poloweckého Knjžete Kričaka, kterauž také po wy-*

swobozenj swém, za manželku pogal, a gmenem S w o b o d a pokřtil.

Igor Swatoslawič *narodil se* 1151, *pogal* 1184 *dceř knjžete Jarosława Wladimjrowiče* Eufrosinu, *a pozůstawil po smrti swé* (1202) *pět synů.*

Ingwar *a* Wsewolod, *podlé ruských pjsem nachàzegj se gen dwa synowé Mstislawowi, Andrej a Roman.*

Izasław, *o geho smutném skončenj mlčj ruštj letopisowé.*

Jarosław, *snad weliké knjže Jarosław Wladimjrowič.*

Jarosław *Wsewolodowič* panowal od 1174 *až do* 1200 *w Černigowě.* — *Knjže* Jaroslaw, *syn knjžete Wladimjra Wolodariče Halického.*

Jaroslawna, *manželka Igorowa, dcera knjžete Jaroslawa Wladimjrowiče Halického.*

Karna *a* Žla, *wůdcowé Poloweckých ord, kteřj Rusii welmi plenili.*

Kobiaky *knjže Polowecké, gegž weliký knjže Swatoslaw* 1184 *nedaleko ře-*

ky. Orly porazil, a s geho dwěma syny a 7000 muži zagal.

Mstislaw, *syn Wladimjrůw, tedy Jaroslawůw bratr. Léta* 1022 *uděřil gakožto Tmutorokanské knjže na Kasogy, gichžto knjže Rededia geg w saubog wyzwal.*

Nemiga, *nynj Němen, mezi Minskem a Polockem. Tatišč. II. St.* 119.

Oleg *panowal od* 1065 *až do* 1114 *w Tmutorokansku welmi nepokagně. Kdo byl* Oleg Gorislawič *powědomo nenj.* Olgowiči *gsau knjžata pocházegjcj od Olga Swatoslawiče.*

Owlur, *w ruských letopisech* Lawer, *kterýž na Igora s koněm čekal. Tatišč. III. str.* 270.

Pirogošť *přinesl obraz matky božj z Konstantinopole do Kyjewa, kterážto pozděgi do Uspenského chrámu w Moskwě přenesena byla, a Wladimjrská Bohorodice slowe.*

Plesensko, *město w knjžetstwj Halickém.*

Polowci, *(náš Kosmas ge gmenuge*

Plawci) národ pohanský kmene Tatarského.

Roman, *syn knjžete Swatoslawa Jaroslawiče, mjwal swé sjdlo w Kursku; zabit od Polowců.*

Roman Rostislawič *weliký knjže, proti Litwanům* 1173 *tak strašně bogowal, že se mu žádný přjčiti nesměl. Litwané se rozeskrýwali po lesjch. Mstislaw, o němž se zde mluwj, gest Mstislaw Rostislawič, bratr welikého knjže Romana.*

Rostislaw, *mladé knjže, syn welikého knjže Wsewoloda prwnjho, utonul* 2093 *w Stugně když Rusowé při této řece, (nemuhauce k Dnepru) od Polowců poraženi byli.*

Rurik a Dawid *synowé welikého knjže Rostislawa Mstislawiče, wrstewnjci Igorowi, bylli tehdáž šťastni w půtkách. Dawid býwal sprawedliwý a maudrý knjže, kterýž uměnjm napomáhal, a we školách řecké a latinské učitele nákladem swým chowal.*

Stribog, *bůh wětrů, tolik co Hřekům*

Eol. Wiz Popowu a Kajsarowu Mythologii.

Swatopolků *bylo mezi ruskými Knjžaty pět, o kterém zde řeč gest, těžko určiti.*

Šarokan, *podlé ruských letopisů město při Donci, od něhož Rusowé l.* 1111 *plat brdwali, začež nynj mštěno.*

Tmutorokan, *knjžetstwj, náležjwalo dáwno k Rusii, až pak w moc Polowcům přišlo.*

Trojan, *koho tu skladatel mjnj, těžko uhodnauti, w Ruské historii nenj toho gména. Nenjli to* Triglav? *Snad Řjmský cjsař Trajan? — Aneb snad něgaký dobrodruh Trojanský od Ilium?*

Weles, *bůh stád, gako Hřekům Pan. Zde gmenuge Bojana wnukem Welesowým, tak gako wyše Igora wnukem Trojanowým, a dolegi Olga wnukem Daž-božjm: wšecko w poetickém smyslu, t. g. slawným zpěwcem, dobrým panownjkem, šťastným knjžetem.*

Wladimjr *starý, gest weliký knjže Wladimjr Swatoslawič.*

Wladimjr Wsewolodič, *powdagi weliký knjže přjgmjm Monomach, léta* 1094 *od knjžete Olga Swatoslawiče wypuzen z Černigowa, panowal pak toliko w Perejaslawu.*

Wsewolod Swatoslawič, *Igorůw mladšj bratr, silau wynjkal, krásau těla se stkwěl, a welikostj duše se wznášel nad knjžata swého wěku(Tatišč. III. st.* 320*).*

Wsewolod, *třetj, syn knjže Olga Swatoslawiče Tmutorokanského, gehož loďstwo tak silné bylo, že mohl Wolgu wesly rozkropiti a Don přjlbicemi wyléti.*

WYSWIETLENJ.

Vieщ, *pol.* wieszczy, *česky wěštj (wěštčj), illyr.* viesht, *lat.* vaticinus, *pocházj od* vieщu, vieщaju, vaticinor, *a* vieщu *od* viem, scio; *prwé gest třeba* viedieti *a pak* vieщati; vieщa duшa *mohla býti we Wseslawu, tak gako* vieщa ptica, avis auguralis *nie nepodobného nenj.*

4

Detiatı sokolov *bude paňký básnotworný obraz, kterýž sjlu Bojanowých pjsnj gewj, nežli důkazů z tehdegšjch časů pro giné.*

Rokotati, *onomatopoet. tolik co weliký zwuk wydáwati, gako* drkotati; rachotiti, rachotati *gest slowo spřjzněné, giný wšak zwuk wygadřuge.*

I`stiagnu um kropostiju svojeju *nanj* prepojasal; prepojasati *též i* stiagnuti *možno* чresla *(třjsla, bedra)*, um *toliko* stiagnuti *t. g. sebrati*, sammeln, spannen, *a wýznam gest takowý gako:* Nastojte i ves svoj um zbierajte. *Rukop. Kralodworský w Jaroslawu.*

Luчeч ny potiatu byti, *pol.* lepiey nam pociontymi być, *illyr.* bolje je nama posjechenu biti, *rus.* лучше намъ порублену быть. Komoni, *krásný, dobrý kůň, odtud* Komonstwo, das Gefolge zu Pferd.

Spala Kniaziu um pohoti, *snad* spiala, *pol.* spiala, *illyr.* spela, *třetj osoba minulého času činně*; um *gest w acc. a* pohoti *w nominativu, se starým wy*

chodem na i, *gako* choti, leni, lodi, *tedy* pohotı spıala um knıazıu, rus. натянула нохоть умъ князю. *Tak také* zerıa, svıet zapala *jakoby* zavıeseju, oponau, zàslonau, *rus.* зарѣ освѣтъ затянула (тамъ сказать) завѣсом, *mnohem poetičtěgšj se mi býti zdá, než zářc světlo zapadla, též činně. Zda gest mjsto ıa gen prosté a, tak gako w Rukop;* rastıekaиetsa, vrчesa.

Kopie prilozıti, *poetice pro* boriti sıa, biti sıa, srazati sıa.

Glavu priloчiti a lıubo ispiti Donu, *poetice pro* smertı ili pobıedu.

Ne burıa sokoly zanese. Galici stady bıeчat *&c.* Komoni rчut za Suloju. Zvenit slava v Kyjevıe *&c. To se zdagj býti citowané začátky pjsnj Bojanowých, tak gako zadu:* Tıaчko ti golovy kromıe pleчu *&c.* Komoni rчut, *koně řehtagj, tak gako: a negeden tu komoň ržal.* Starob. Sklàd. II. Aleks. v. 1202.

Buj tur, *buyny zubr,* ferox taurus. Svıedomi kmeti, *kmetánj, kázenj,*

sudlicemi a oštěpy ; lépe než kmeti *t. g. sedláci neb starci.*

Div kličet vrhu dreva, *pol.* dziw, dziworod, *rus. a serb.* чудо, *česky* potwora, *proměna, lat.* monstrum.

Rci lebedi rospuщeni, *řekni, neb, gakoby řekli labutě rospuštěny.*

Uчe-bo (rok ili strogostı) bьedy jego pasėt ptic, podobiju ѕlci grozu varoчat, *pochybugi že gest to s pol. srožić,* jaritſ, *gedno, Polák má arci* srogi, *Rus ale* сыроriѫ *(strogoj).*

Orli klektom, *onomatop. klektánjm.*

Govoř galiчi ubudi, *polsky obudził, rus.* возбудилъ. Starob. Sklad. *IV. v.* 6974 *nebby mě mohli ze sna ubuditi, a* 7606 *Králowá Tristrama ubudi smutně řkúc: wstaň wzhóru chwatně.*

Rassuшası strıelami, *česk. a pol.* rozsulſeie jako strzely, *(rus.* разсыпалисъ) *od* suti; *snad i* сушки *(hodiny) wlastně gen* sypacj - песочныя часы.

Ortmami i japonчicami, *cf.* orthoplumus (paunus) *ex hibrido* ὀρθοπλουμος; japonчica *se zdá býti spjše* Japone-

nerstoff *než plášť* - епанча.

Чolka, *pol.* czolko, *aksamitowá úzká stužka okolo hlawy, česky bychom řekli čelka.*

Potruwati, pl potrutiti, *sekánjm zubů nadělati, wykazati.*

Kaja rany doroga *gest gasno* Какая раны дорога.

Swaja milaja hoti *namůža býti giné, než* своея милыя хоши *t. g.* супругы.

I na kaninu zelenu papolomu postla *gest:* и на конину зеленое покрывало посталаль (разпякуль).

Uфe pustyni aiku pikryla *gest zde* pustyni *w nom. starého žen. končenj gako pol.* bogini, gospodyni, prorokini, pani, choti.

Svojih milyh lad, *česk. a pol.* swoich milych malžonkow *(manželů, chotj), rus.* своихъ милыхъ супруговъ. Lada *gest bohyně milugicjch; w Litwě a w Srbště gestě gest* Lado *radostné prokřikowánj w tanci a zpewu.*

Zlata i srebra potrepati, trpati (трпати) *w srb. znamená* nahazeti, accu-

mulare, *podlé tohoby smysl zde býti musel: zlata i střjbra ni málo toho nachowati; nedá se toho wšak druhým mjstem zcela užiti:* pritrepa slavu dedu svojemu Vseslavu; a sam pod čerlenymi щity na krovavie travie pritrepan Litovskymi meчi, *neboť ač* pritrepa slavu *tolik co* rozmnožil slawu *dobře býti může,* pritrepan Litowskymi meчi: *ale odpowjdá spjše našemu a polsk.* przitrzepan *t. g. přitlučen, tak gako intensivum* pritrepetal silnymi plky i haraluжnymi meчi.

Kajut knjazia Igorja, *známoť gest co gest* kaju sia, *tedy činně* kaju niekogo *neb litugi někoho.*

Zdaž vino s trudom smieшeno *polský* trut (trucizna) *znamená, nechtělbych odpjrati, gá wšak necháwám* trud *we swém obyčegném wýznamu: těžkost, zármutek, neboť mi to básnicky znj: wjno s těžkostj čili zármutkem smjšené, tak gako* zlato slovo slezami smieшeno.

Poganyh tlkovin velikyj чenчuk *neponjmám gináče, než: pohanských wýkladů (tlumočenj, báchor, powěrčiwých*

hádanj) welikau perlu ; gestliže genwuk *geště něco giného nenj, a i ten způsoby se w pohanskych obyčegjch hledati musil.* Aprzegujut mu, *a chlácholj (lahodj) mu.*

Dsky bez kniesa, *podlé Admirala Šiškowa:* prkna bez tráma.

Debri *audolj, česky debř (dybř), parostlina mezi horama. Tur. Kron.*

Myto *pocházj od mýtiti t. g. dřewa wysekáwati, pročež mýť, myto znamená tolik co* paseka, *wysekané prostranné mjsto. Že pak kupci za wysekáwánj a rúbenj nowých cest nebo meytěnj platjwali, pošla z toho daň gmenem* myto, *a z toho i něm.* Mauth.

Gacj wáleční nástrogowé byli serepiry *a* strikusy, *těžko nynj uhodnauti, že to polské* szarszuny *ani české* kuše *a* samostrzjly *nebyly, gest patrno, spjše-bychom ge s bořjcjmi praky, gakožto hrubau střelbau, přirownati mohli.*

Do kur *t.* g. do kurópienj, *až kohauti (kauři) zpjwagj.*

V druzie tjelie, *rus.* въ дружелюбномъ тѣлѣ, *čes.* *we wljdném těle*, *pol.* w ludzkiem ciale.

N-rozi nosia im hoboty pasut, *snad* rozinosia, rohonosi, corrigeri, Hornvieh, *prostě* woli. *Aneb snad: růže nesaucj choboty? zde by ale giž mjsto slow. pl. gcc.* rozia *ruské končenj* rozi *neb* рози *pozdněgšj pjsař byl postawil. Poezie-by w tom neschdzelo: že i w chobotech gim růže kwetau, a chrabrost gegich na Dunagi zpjwagj.* Choboty *dle starosl. a čes. zadnj w konec se aužjcj djl neb ocas, n. p. u rybnjka, u luk, u pole. Gestli ale* hoboty *zde předce ruským wýznamem t.* slonowé trauby *znamenati má, bude gistě i* rozi nosia, nosorog *neb giný zwěř, pokud wšak giného rukopisu nebude, zůstane mjsto tato neyzatmělegšj w celé pjsni.*

Smorci, *rus.* смерчи, *lat.* tromba marina, *něm.* Wasserhose, *česky snad smršť, f. wodnj slaup.*

Diatlove tektom *onomatop. ťukánjm.*

VARIATIO PER JAKO.

Sierym vlkom po zemli - *gako šerý wlk.* — Sizym orlom - *gako siwý orel.* — Skaqa slavijq - *gako slawjk.* — Stady bieqat - *gako stáda.* — Rassuqasi strielami - *gako střely.* — Ozak bieqit sierym vlkom - *gako šerý wlk.* — Iti doqdru strielami - *gako střely.* — Uqe ne Selomianem jesi - *už negsi gako Šelomian.* — Tugoju vzidoqa - *gako tauhu wzešly, (t. kosti).* — Vstupil drevoju - *gako panna.* — Ne myslıju ti preletieti - *nemůžeš gako mysl (myšlenka) přeletěti.* Udalymi syny Glebovy - *gako udatnj synowé Glebowi.* — Dvina bolotom teqet - *gako bldto (bahno).* — Skoqi vlkom - *gako wlk.* — Vlkom ryskaqe - *gako wlk běhal.* — Vlkom puti preryskaqe - *gako wlk cestu přebjhal.* — Ni pticiu gorazdu - *ani gako pták rychlému.* — Zegziceju neznajem - *gako žežhulka neznámý (t. klas).* — Idut smorci mglami - *gako mhly.* — Poskoqi gornastajem - *gako hranostég (chramostegl).* — I bielym gogolem - *gako bjlý hohol* (anas

clangula, Quackerente). — Bosym vlkom - *gako bos wlk*. — Poletie sokolom - *gako sokol*. — Streчaиe je gogolem - *gako hohol*. — Чajcami na strujah - *gako čegky*. — Чrиıadımi na vietreh - *gako černědi* (anas fuligula, Haubenente).

PONAPRAWENJ.

Str. 44 *w posledni řádce stogj (podlé wydánj* Сочиненія и Переводовъ Росс. Акад. 1805) *Kričaka* mjsto *Kpnčaka*, *gakož w Kyjew. Letopis.* : priide (*l.* 1187) Volodimer iz Polovec s Konчakovnoju i stvori svatbu Igori synovi svojemu: *Karamzjnowa Ross. Istoria T. III. str.* 68.

Str. 47, *ř.* 6 a 9 *Roman a Mstislaw Rostislawiči*, *má býti : Roman Mstislawič Wolynský, a Mstislaw Jaroslawič Lucký, neboť dle Nowgorod. Letopis. tito dwa Rostislawiči tehdáž giž dáwno umrli byli. Tamže T. III. str.* 211.

W některých wýtiscjch str. 3, *ř.* 12 *čti Zpomjnala-tě* mjsto *Zpomjnal-tě*. 23, 3 *byla debř* mjsto *byl adebř*. 31, *posledni ř. o koně* mjsto *o kopj*. 31, 3 *od zdola : sedmém* mjsto *sedném*. 35, 2 *nynj stáli* mjsto *nynj*.

Spruch vom Heerzuge Igor's, Igors Sohn des Swätslaw, Enkel des Oleg.

Wäre es nicht schön, Brüder! zu beginnen mit alten Worten die traurigen Sagen vom Heerzug Igor's, Igor's des Swätslaw-Sohnes. Beginnen soll das Lied nach den Geschichten dieser Zeit, und nicht nach Bojans Erdichtung Denn Bojan, der Seher, wollt' er jemanden singen ein Lied, so schweifte sein Geist durch Wälder, wie der graue Wolf auf der Erde; wie der bläuliche Adler unter den Wolken. Wohl gedachte die Sage aus der alten Zeit ihrer Kämpfe. Da entsendeten (die Helden) zehn Falken gegen einen Schwarm von Schwänen, wer einen Fang gemacht, sang zuerst ein Lied: dem alten Jaroslaw, dem tapfern Mstislaw, der den Rededja niederhieb im Angesicht der

kassogischen Schaaren, dem schönen Roman, dem Swätslawlitschen. — Aber Bojan, Brüder! liefs nicht zehn Falken gegen Schwaneuschwärme los, sondern legte seine seherstarken Finger auf die lebendigen Saiten, und von selbst klangen sie Ruhm der Fürsten.

Last uns nun, Brüder, diese Sage vom alten Wladimir bis auf den jezigen Igor beginnen, der mit aller Macht seine Sinne zusammenfafzte, und schärfte sein Herz mit Männlichkeit. Erfüllt vom kriegerischen Geiste führt er seine tapfern Heere ins Polowzerland, zum Kampfe für Rufsland. —

Damals blickte Igor auf zur hellen Sonne, und sah von ihr mit Finsternifs alle seine Heere bedeckt. Und Igor sprach zu seinen Gefährten: Brüder und Genossen! besser ist es uns niedergehauen zu werden, als gefangen. Wir sizen auf, Brüder, auf unsere schnellen Rosse, auf dafs wir den blauen Don erblicken! Die Begier umstrickte den Geist des Fürsten, und der Gram verdunkelte seine Blicke. Den grofsen Don will ich durchwaten, will, sprach er, dort eine Lanze brechen am Ende des Polowzerlandes mit euch Russen: will mein Haupt dort niederlegen, oder aber trinken mit dem Hel-

me aus dem Don. — O Bojan, du Nachtigall der alten Zeit! O dafs du besängest diese Schaaren! hüpfend wie eine Nachtigall im sinnigen Gehölz, schwebend im Gemüth, unter den Wolken; zusammenwebend den Preis beider Zeiten; schweifend auf der Fährte Trojans durch Felder auf Höhen. Du hättest ein Lied dem Igor singen sollen dessen Enkel. Nicht der Sturm vertrug die Falken durch weite Gefilde; Dohlenschwärme laufen zu dem grofsen Don; du göttlicher Dichter Bojan, Weles Enkel, du hättest es besingen sollen! — Rosse wiehern hinter der Sula. Preis erschallt in Kiew, Hörner hallen in Nowgorod; Fahnen ragen in Putiwl. Igor harrt des lieben Bruders Wsewolod. Und es sagte ihm der starke Ur Wsewolod: Mein einziger Bruder, mein einzig helles Licht o Igor! Beide sind wir Swätslawlitschen. Sattle, Bruder, deine chnellen Rosse, auch die meinigen sind (dir) bereit, sind voraus bei Kursk schon gesattelt; und meine Kurjaner sind des Wurfes kundig, eingewindelt beim Trompetenschalle, eingewieget unter Helmen; und des Speeres Spitze both die Nahrung ihnen. Sie kennen die Pfade, kennen die Schluchten; haben

die Bogen gespannt, die Köcher geöfnet, die Säbel geschärft, sie selbst springen wie graue Wölfe im Gefild; wollen sich Ruhm gewinnen und Preis dem Fürsten. — Da trat Igor der Fürst in den goldnen Bügel, und ritt durch das weite Feld hin. Die Sonne vertrat ihm den Pfad durch Finsterniſs, warf hinter seinen Schritten dunkle Schatten, die bange Nacht erweckt mit Grauen ihm die Vögel, das Heulen des Wildes in ihrem Stand. — Ein Ungeheuer schreit im Wipfel des Baumes, heiſst aufhorchen das unbekannte Land an der Wolga, am Meere, an der Sula, am Surog, und am Chorsun, und dich, Göze von Tumtorakan. Die Polowzer aber rannten auf ungebahnten Wegen zum groſsen Don; es quicken die Wagen um Mitternacht; du würdest sagen, zerstreute Schwäne seyn es gewesen. Igor führt seine Heere zum Don, denn schon weiden sich an seiner Noth die Vögel. Auch erwecken die Wölfe durch ihr Geheul Grauen in den Klüften; Adler laden klapperud das Wild zu den Knochen; Füchse schreien ob den rothen Schilden. — O Ruſsland! schon bist du hinter Schelomen. Lange schon dämmert die Nacht, die Abendröthe verhüllte

das Licht; Nebel bedecken das Gefild, eingeschlummert ist der Schlag der Nachtigallen, aufgewacht ist das Gekrächz der Dohlen. Die Russen schlofsen die weiten Flächen mit ihrem rothen Schilden, Ehre sich, dem Fürsten Ruhm zu gewinnen.

Früh des Morgens am Freitag zertraten sie die heidnischen Schaaren der Polowzer, und zerstreuten sich wie Pfeile durchs Gefild. Erbeuteten schöne Polowzer-Mädchen; mit ihnen Gold, Teppiche und kostbaren Sammet; mit Ortmen Japonesèrstoffen, und mit Pelzen begannen sie Brücken zu schlagen über Sümpfe und morastige Orte, und mit allerlei Geräthe der Polowzer. Die rothe Standarte, die weifse Fahne: die rothe Binde, den silbernen Stab dem tapferen Swätslawlitschen! „ Im Felde schlummert Olegs tapfere Brut, weit ist sie weggeflogen; nicht zur Unbillward sie geboren; nicht dem Falken, nicht dem Geier, noch dir, schwarzer Rabe, heidnischer Polowzer! — Gsak läuft wie ein grauer Wolf, Kontschak bereitet ihm die Bahn zum grofsen Don.

Den andern Tag sehr frühe verkündet blutige Morgenröthe das Licht; schwarze Hagelwolken entsteigen dem Meere, zu bedecken

die vier hellen Sonnen. Aus ihnen zittern hervor bläuliche Blize, heftiger Donner entstand; der Regen schofs gleich Pfeilen her vom grofsen Don. Und da spliterten die Lanzen und da schlugen die Säbel an die Helme der Polowzer am Flufse Kajala, beim grofsen Don. — O Rufsland! du bist nicht mehr Schelomen gleich! Siehe! die Winde, Stribog's Enkel, wehen vom Meere her wie Pfeile auf die tapfern Schaaren Igors. — Die Erde erbebt, trübe strömen die Flüsse, Staub bedeckt die Felder, und die Fahnen rauschen. Polowzer kommen heran vom Don, vom Meere; von allen Seiten umringen sie der Russen Schaaren. Die Söhne des Bies umzingelten mit Gebrüll die Felder, die tapfern Russen aber umschanzten sich mit ihren rothen Schilden. — Du starker Ur Wsewolod! du stehest in der Schlacht, sprühest Pfeile auf die Heere; donnerst an Helme mit stählernen Schwertern. Wo der Ur hin sprang, wo sein goldner Helm erstrahlte, da liegen auch heidnische Polowzer-Häupter, gespalten mit gehärteten Säbeln die owarischen Helme, von dir du starker Ur Wsewolod! — Welche tiefe (Bahn der) Wunde Brüder! Vergessen hat er Ehre und

Leben, Tschernigow die Burg, und der Väter goldnen Thron; seine geliebte Braut, die schöne Flebomna, ihre Weise und Sitten. Vergangen sind die Zeiten Trojans, — verstrichen Jaroslams Jahre. Fort sind die Schaaren Olegs, Olegs, des Swätslawlitschen. — Dieser Oleg schmiedete mit seinem Schwerte Zwietracht, säete Pfeile durch die Lande umher. Er tritt in den goldnen Bügel in der Stadt Tmutarakan; diesen Ruf hörte der alte grofse Jaroslam, Wsewolods Sohn. Wladimir aber verstopfte sich an jedem Morgen in Tschernigow die Ohren; den Boris hingegen, den Wätscheslawitschen führte der Ruhm zu Gericht; und er breitete auf einer Pferdehaut eine grüne Decke, wegen der Beleidigung Olegs, des tapferern und jungen Fürsten. Von dieser Kajala entboth Swätopolk seinen Vater mitten durch die ungarischen Reiter zur heiligen Sophie nach Kiew. Damals ward der Keim gelegt bei Oleg, dem Gorislawlitschen, der erwuchs in Fehden; unterging das Leben des Enkels Dashbog's, und in den Fehden der Fürsten wurde den Menschen ihr Alter verkürzt. Selten jauchzten damals im Rufsen-Lande die Ackersleute, es krächzten die Raben, sich um Leichen thei-

Leid; sicher schwatzen Dohlen ihr Geschwäz-
ze, wenn zum Fraß sie flogen. — So war's da in jenen Kriegen, so bei jenen Heereszügen, und nie war ein solcher Krieg erhört; Vom Morgen bis zum Abend, vom Abend bis zum Morgen fliegen gehärtete Pfeile, donnern Säbel an Helme, krachen stählerne Speere im unbekannten Gefild mitten im Polowzer-Lande. — Die schwarze Erde unter den Hufen war mit Knochen besäet, begossen mit Blut, und zum Grame gingen jene auf im Russenlande. — Was saus't mir, was schallt mir so früh vor der Morgenröthe? Igor wendet die Schaaren, denn es dauert ihn sein lieber Bruder Wsewolod. Sie schlugen sich einen Tag; sie schlagen sich den zweiten; am dritten Tag gegen Mittag senkten sich die Banner Igors. Da trennten sich die beiden Brüder am Ufer der schnellen Kajala. Da mangelte es am blutigen Wein, da endigten den Schmaus die tapfern Russen. Ihre Gäste haben sie getränket, und sie selber sanken nieder für ihr Russland. — Das Gras senkte sich vor Leid, und die Bäume neigten sich vor Gram zur Erde. Schon Brüder kam sie heran, die unselige Stunde; schon bedecket Oede die Heeresmacht, Unheil er-

stand im den Schaaren des Enkels Dashdabogs. — Er (der Enkel) trat gleich einer Jungfrau in Trojans Land, und das Unheil schwirrte wie mit Schwanenfittigen ob dem blauen Meere beim Don sich schwingend, und rief nördliche Zeiten herbei. — Es gab keine Fehde der Fürsten gegen die Heiden mehr, denn Bruder sprach zum Bruder: Dies ist mein, aber auch jenes ist mein. Und es begannen die Fürsten für ein Kleines so wichtige Worte zu sprechen — und Aufruhr wider sich zu schmieden. Die Heiden aber zogen von allen Seiten siegreich heran gen Russland. O weit hin drang der Falke das Gevögel hin zum Meere scheuchend, doch des tapfern Igors Schaar weckt er nicht. Hinter ihm schrie Karna und Shla, lief umher im Russen Lande, Brände schwingend im flammigen Horn. Der Russen Frauen weinten und sagten: Ach wir dürfen an unsere lieben Gatten mit keinem Gedanken denken; ihrer uns nimmermehr erinnern; nimmer werden wir sie mit unsern Augen erschauen, und Gold und Silber werden wir kein Körnlein uns ersparen. — Auf stöhnte, Brüder! Kiew vor Kummer und Tschernigow vor Unfällen; Angst ergoss sich

über Rufsland; heifse Schauer flossen mitten durch der Rufsen-Land. Die Fürsten selbst schmiedeten wider sich Aufruhr; die Heiden aber sprengten siegprangend gegen Rufsland und erhoben Steuern, ein Eichhorn von jedem Hof. Denn diese zwei tapfern Swätslawlitschen, Igor und Wsewlood, erweckten nun das Unrecht, das eingeschläfert hatte ihr Vater Swätslaw, der drohende Grofsfürst von Kiew. Er war der Schrekken aller, wenn er heranrafselte mit seinen kräftigen Schaaren und seinen stählernen Schwertern. Er zog wider das Land der Polowzer, trat Hügel und Thale nieder, trübte Flüsse und Seen, trocknete Bäche und Sümpfe aus, und den Heiden Kobiak rifs er aus des Meeres Biegung aus den starken eisernen Polowzer-Schaaren wie der Sturmwind heraus. Und es fiel Kobiak in der Stadt Kiew in dem Gemache Swätslaw's. — Da singen Teutsche und Venetianer, da singen Griechen und Mähren den Ruhm Swätslaw's und betrauern den Fürsten Igor, welcher den Kern (Rufslands) in den Grund versenkte der Kajala, des Polowzer-Flusses, und russisches Gold hineinschüttete. Da sezte sich der Fürst Igor aus seinem goldnen Sattel, und sezte sich in

den Sattel Koschtschej's. Die Mauern der Städte bebten, und aller Frohsinn sank. — Und Swätslaw sah einen traurigen Traum. — In Kiew auf den Höhen — sprach er — habt ihr diese Nacht am Abend mich bekleidet, mit schwarzer Decke auf einem Bett von Eibenholz. Sie schöpften mir blauen Wein mit Gram gemischt, schütteten mir aus leeren Köchern altheidnische Shersprüche, und eine grosse Perle in den Schooss, und streichelten mich. — Schon sind die Breter ohne Balken auf meinem goldgewipfelten Thurme. Die ganze Nacht vom Abend an krächzten Raben des Bus, bei Plesensko war eine Thalau im Umbug in Kissan. Soll ich nun nicht hinabsenden zum blauen Meere? — Da sprachen die Bojaren zum Fürsten: O Fürst! der Gram hatte deinen Sinn gefangen. Siehe nun! Zwei Falken flogen hinab vom väterlich goldnen Size, zu erobern die Burg Tmutarakan, oder aber auszutrinken mit dem Helme den Don. Schon haben sie mit den Säbeln der Heiden den Falken die Flügel gestuzt, sie selbst in eiserne Fesseln geschlagen. Finster war es am dritten Tage; zwei Sonnen wurden verfinstert, beide purpurne Säulen sind erloschen, und mit ih-

den wurden die zwei jungen Monde, Oleg und Swätslaw in Finsternifs gehüllt. Am Flufs Kajala deckte Finsternifs das Licht; durch Rufsland verbreiteten sich die Polowzer wie ein Pantherfest. Ins Meer versenkten sie alles, und mehrten die Wuth des Chan's. Nun wandelte sich Ruhm in Schmach; nun stürmte Noth über den Ueberflufs herein; Ungeheuer tosten über Erde. Sieh sich! schöne Gothenjungfrau'n erheben ihren Gesang am Ufer des blauen Meeres. Klingend mit russischem Golde singen sie die Zeiten des Bus, und beschwichtigen die Rache Scharokans. Aber unser Kreis kennt keine Freude. Da entströmet Swätslaw goldnes Wort, gemischt mit Thränen, und sagt: O meine Vettern, Igor und Wsewolod! Früh begannet ihr das Polowzer-Land mit dem Schwerte zu bedräuen, und ihr suchtet euch Ruhm. Allein ihr habt nicht mit Ehre gekämpft, sondern zur Unehre habt ihr Heidenblut vergossen. Eure tapfern Herzen sind von hartem Stahl geschmiedet, und im Muthe verhärtet. Das habt ihr meinen silbergrauen Haaren bereitet? Nimmer sehe ich herrschen meinen Bruder Jaroslaw, den starken, Land- und Meereswielden mit den

[illegible] nigewachen Mannen, mit den Meghten, den Tatranen und den Schelbiren, und mit den Toptschaken, Revugen und Olberen. Ohne Schilde mit den Lanzen zwingen schweiend sie die Schaaren, singend den Ruhm ihrer Urväter. — Aber ihr sprecht: wir allein wollen uns ermannen, den frühern Ruhm wollen wir allein erringen, und gemeinsam neuen uns erfechten. Und wär's ein Wunder, Brüder! wenn ein Alter sich verjüngte? — So lang' der Falk im Walde horstet, schiefst er hoch herab auf alle Vögel, und läfst seinem Neste kein Unheil widerfahren. Aber das ist schlimm, dafs die Fürsten nicht mit mir zusammenwirken; unserer Zeiten Hoffnung ist zu Nichts geworden. Siehe, Urim stöhnt unter den Polowzer-Säbeln und Wladimir unter ihren Streichen! Noth und Bedrängnifs leidet Glebs Sohn. O grosser Fürst Wsewolod! solltest du nicht wie ein Gedanke von Weitem herbeifliegen, um des Vaters goldnen Thron zu schirmen? denn du kannst die Wolga mit Rudern zerstäuben, und den Don mit Helmen ausschöpfen. — Wenn du noch wärest, so gälte Tschaga eine Nogata, und Koschtschej einen Räsan; denn du kannst am festen Lande mit lebendigen Sche-

reschiten schießen, wie die tapfern Söhne Glebs. Du muthiger Rurik und David! Schwammen nicht eure vergoldeten Helme im Blute? brüllte nicht euer tapferes Gefolge gleich Uren, verwundet mit gehärteten Säbeln im unbekannten Gefilde? Steigt ihr Herren, in die goldnen Bügel für die Unbill dieser Zeit, für Rußland, für die Wunden Igors, des muth'gen Swätoslawitschen. Du Osmomysl Jaroslaw von Halitsch! hoch sitzest du auf deinem goldgeschmiedeten Throne, schirmend die ungrischen Berge mit deinen eisernen Schaaren; versperrend dem Könige den Pfad, verriegelnd den Zugang der Donau, Lasten werfend über die Wolken hinaus, Gericht haltend bis an die Donau hin. Furcht vor dir durchziehet alle Lande, du öffnest Kiew's Thore, dein Geschoß vom goldnen Thron der Väter trifft Sultane hinter fernen Ländern. Triff, o Herr, den Kontschak und den Heiden Koschtschej triff zur Rache für Rußland, für die Wunden Igors, des muth'gen Swätoslawitschen. Und du, starker Roman und du Mstislaw, euer tapferes Herz treibt euern Sinn zur That. Hoch durch die Fluthen strebst du zur That in deiner Kraft, gleich einem Falken, der in Lüften

schwachen stossend, das Geflügel muthig zu bekämpfen, denn ihr habt eiserne Schuppen-Bänder unter Byzantinischen Helmen. Vor diesen erzitterte die Erde, und viele Länder der Chinesen, Litauen, die Jatwägen, Deremelen, und die Polowzer warfen ihre Spiesse weg, und beugten ihre Häupter unter diesen stählernen Schwertern. — Aber nun Fürst Igor! das Licht der Sonne versiegte, und der Baum verlor sein Laub mit übler Unheit; an der Ros, an der Sula theilten sie die Burgen unter sich, und das tapfere Heer des Igor kann doch Niemand wecken. Der Don ruft o Fürst dich zu dir, und ruft die Fürsten auf zum Sieg. Die tapfern Fürsten, Olgowitschen sind gerüstet zum Waffenwerke; Ingwar und Wsewolod, und die drei Mstislawitschen; nicht Sechsflügler, eines schlechten Nestes. Ihr habt die Lande durch der Glückunwandelbaren Ausspruch erbeutet. Ha wie schön sind eure goldnen Helme, eure Lechenspiess' und Schilde. Verrammelt die Thore des Landes mit euren scharfen Pfeilen, kämpft für Russland, für die Wunden Igors, des muthigen Swätoslawitschen! — Nun strömt die Sula nicht mehr in silbernen Streifen zur Burg Perejaslawl, und die Dwina fliesst dort

zu den schrecklichen Polowzern mit dem Geschrei der Heiden, trübe wie ein Sumpf. Der einzige Isjaslaw, Sohn des Wasilko, rauscht mit seinen scharfen Schwertern drüben an der Litauer Helme, fügt neuen Ruhm zum Ruhme seines Ahnes, Wseslaws, er aber ward unter rothen Schilden auf blutigem Grase hingestreckt durch litauische Schwerter. Er sagt, sich auf das Bett und spricht: Deine Schaaren, Fürst, haben die Vögel bedeckt mit ihren Flügeln, und wilde Thiere legten ihr Blut. Der Bruder Brätschislaw, war nicht da, noch der andere, Wsewolod; er allein hauchte aus die perlene Seele aus dem tapfern Leibe durch den goldnen Halsring. Die Stimmen verhallten, die Freude sank. Trompeten schmettern her von Gorodez. Du Jaroslaw, und alle Enkel Wseslaws senket eure Banner, steckt die schartigen Schwerter ein. Ihr seid abgewichen von der Väter Hoheit. Denn ihr mit euren Fehden habt zuerst die Heiden gegen Rußland aufgemuntert, und gegen Wseslaws Leben. Was für Gewaltthaten erlitten wir von den Polowzern! Im siebenten Zeitalter seit Trojan warf Wseslaw das Loos um eine ihm [illegible] Jungfrau!

diesem warf sich mit den Sporen an das Ross; sprengte zur Burg Kiew und stiess mit dem Lanzenschafte an den goldnen Thron von Kiew. Er sprengte von da weg wie ein grimmig Thier um Mitternacht aus Bielgorod, sich mit blauem Nebel hüllend; früh aber legte er die Mauerbrecher an, öffnete die Thore Nowgorods, zerstörte den Ruhm Jaroslaws, sprang wie ein Wolf zu der Nemiga von Dudutok. — An der Nemiga breitete man aus die Köpfe gleich Garben, drosch dort mit stählernen Flegeln. Und an jener Tenne liefsen sie ihr Leben, wehten ab die Seele von dem Leibe. Der Nemiga blutige Ufer waren mit Verderben besäet, besäet mit Knochen der Rufslands Söhne. Fürst Wseslaw hielt Gericht über Menschen, ordnete den Fürsten die Burgen, er selbst rannte in der Nacht gleich einem Wolf umher, von Kiew kam er vor dem Hahnenruf zu Tmutarakan, dem grofsen Chors gewann er laufend wie ein Wolf den Weg ab. Diesem läutete man in Polotsk die Mette früh bei der heiligen Sophie mit den Glocken. Er aber hört' in Kiew diesen Schall. Und wenn auch die prophetische Seele in einem fremdartigen Körper wohnte, so hat

er doch nur zu oft Trübsal erlitten. — Diesem sang Bojan schon früher ein sinniger Seher, und sagte: Nicht der Kluge, noch der Hurtige, und wär er hurtig wie ein Vogel, vermag Gottes Fügung zu entgehen. O seufze Rußland, seufze, denkst du deiner frühern Zeiten, deiner ersten Fürsten. Den alten Wladimir zu fesseln an die Berge Kiews, war nicht möglich; seinen Fahnen eine ist an Rurik gekommen, die andere an Dawid. Und Hornvieh ackert ihnen ferne Fluren, und den Preis ihrer Sphere singt man an der Donau.

Jaroslawna's Stimme ertönet. Wie der Gackguck girret sucht sie in der Frühe: fliegen werd' ich, sprach sie, wie ein Gackguck längst der Donau, tauchen werde ich den Biberärmel in dem Fluße Kajala, trocknen werde ich dem Fürsten seine blut'gen Wunden am erstarrten Körper. Jaroslawna weinet frühe in der Burg Putiwl auf dem Söller, also klagt sie: Wind o Wind! warum o Herr! wehst du so gewaltig? wozu führst du die Geschoße des Chans auf deinen harmlosen Schwingen gen die Schaaren meines Geliebten? War dir's zu geringe unter den Wolken, ob den Bergen zu wehen,

Schiffe wogend auf dem bläulichen Meere? Warum verweh'st du Herr, meine Freude über das Gras hin? Jaroslawna weinet früh auf dem Söller der Putiwls Burg. O hochberühmter Daepr, du hast durchbrochen die steinigten Berge durch das Polowzerland, du wiegtest auf dir die Schnabelschiffe Swatslaws wider des Kobiaks Schaar. Trage o Herr in sanfter Bewegung, mein Liebchen zu mir, auf daſs ich am Morgen nicht Thränen ihm nachsende in's Meer. Jaroslawna weinet früh auf dem Söller zu Putiwl, also klagt sie: Helle und dreimal helle Sonne! allen bist du warm und schön. Wozu, Herrscherin, breitest du aus deinen brennenden Strahl über die Heere meines Gatten? Im wasserlosen Gefild hat ihre Bogen der Durst ausgetrocknet, und die Sehnsucht ihnen die Köcher verschlossen.

Auf schwillt das Meer um Mitternacht, Wassersäulen schweben durch die Nebel; Igor, dem Fürst zeigt Gott die Pfade aus dem Polowzerlande gen Ruſsland zum goldnen Thron der Väter. Es erlosch die Abendröthe; Igor schläft, Igor wacht, Igor miſst in Gedanken die Gefilde vom groſsen Don bis zum kleinen Donez. Um Mitter-

nacht mein Rofs? — Owlur pfiff über dem Flusse, heisst den Fürsten achtsam seyn. Fürst Igor war nicht da. Es braust und dröhnte die Erde, es rauschte das Gras, der Polowzer Zelte steigen empor. Fürst Igor springt gleich einem Hermelin zum Schiffe, gleich dem Taucher in das Wasser; schwingt sich aufs schnelle Rofs, und springt herab von ihm dem hurtigen Wolfe gleich, und läuft zur Aue des Donez, und fliegt wie ein Falke in Nebel gehüllt; tödtend Gänse und Schwäne zum Früh -, Mittag - und Nachtmal. Dieweil Igor gleich dem Falken flog, lief Wlur wie ein Wolf, triefend vom kalten Thaue. Doch zersprengten sie ihre schnellen Rofse. — Fürst Igor, sprach zu ihm der Donez: Ruhm hast du genug, Kontschak genug des Aergers, und Rufsland an dir Freude! — Igor sprach: O Donez! Auch du hast nicht wenig des Ruhms, wiegend den Fürsten auf deinen Wellen, grünes Gras ihm bettend auf deinen silbernen Ufern; ihn umhüllend mit laulichen Nebeln, unter dem grünen Schatten der Bäume. Ihn bewachend gleich dem Gogol in dem Gewässer, wie Kibize auf Strömen, wie die Schwarzente in den Lüften. — Sprach nicht auch

also der Fluſs Stugna mit dem ärmlichen Rinnsal, der fremder Bäche viele verschlungen, und Kähne zerschmettert an dem Gesträuch. Dem Fürsten-Jüngling, Rostislaw sperrte der Dnepr die dunkelen Ufer. Es weinet die Mutter Rostislaws, weint um den Jüngling Rostislaw. — Es verblich die Blüthe vor Schmerz, die Stämme neigten vor Kummer sich nieder zur Erde, es verstummte der Elstern Geschwätz. — Auf der Fährte Igors reitet Gsak, mit Kontschak. Damals krächzten nicht die Raben, die Dohlen verstummten, die Elstern schwatzten nicht, sprangen auf Aesten hin und her, nur die Spechte zeigen durch ihr Klopfen den Weg zum Fluſs, Nachtigallen verkünden durch frohe Gesänge das nahe Licht. — Da spricht Gsak zum Kontschak, Bis der Falk' ins Nest fliegt, so werden wir den Jungen mit unsern vergoldeten Pfeilen erschiessen. Kontschak sprach zum Gsak: Bis der junge Falk ins Nest fliegt, werden wir den Jungen fesseln durch eine schöne Maid — Drauf entgegnete Gsak dem Kontschak: Wenn wir den jungen Falken fesseln durch die schöne Maid, so haben wir dann nicht den jungen Falken noch

die schöne Maid, und die Brut schlägt uns in unserem Polowzer-Lande.

Bojan sang auch die Züge wider Swätslaws Liederdichter der alten Zeit, wider Jaroslaws, Olegs, und Kogans Braut: Schlimm wohl ist's dem Haupte sonder Schultern, schlimm dem Leibe ohne Haupt, schlimm dem Lande der Russen ohne Igor. — Die Sonne strahlt am Himmel, Fürst Igor ist in Rufsland. — An der Donau singen Mädchen, ihre Stimmen wehen übers Meer gen Kiew. Igor reitet über Boritschewo zur heil'gen Gottes Mutter von Piroguschtsch. — Ringsum jubeln alle Landen, es frohlocken die Burgen, singen Lieder den alten Fürsten, dann den Jungen. — Lafst uns singen: Preis dem Igor, dem Swätslawilitschen, und dem muthigen Ur Wsewolod, und Wladimir, Igors Sohne! — Heil den Fürsten und ihren Genofsen, die da kämpften für die Christen gegen Heidenhorden. Preis den Fürsten sammt ihren Schaaren! Amen.

